

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล.

๒๕๕๐

การพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อโดยใช้คลังข้อมูล

The Development of a DSS for the Purchasing Department

Using a Data Warehouse

H063089

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา โครงการศึกษาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วัน เดือน ปี.....	11 พ.ค. 2550
เลขทะเบียน.....	03089
เลขเรียกหนังสือ.....	29 พ.ค. 2546
"ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล."	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เอกสารนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากห้องสมุดฯ เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ	การพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อโดยใช้คลังข้อมูล
นักศึกษา	นาย สราวุธ หาญบรรเจิด
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ภัทรชัย ลลิตโรจน์วงศ์
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
แขนงวิชา	การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

ในการจัดซื้อวัตถุดิบนั้น ข้อมูลการซื้อวัตถุดิบในอดีตมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้ซื้อ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในการวางแผนของการจัดซื้อกับผู้ผลิตวัตถุดิบรายต่างๆ โดยในแต่ละเดือนของการซื้อขาย ผู้ซื้อก็ต้องสามารถรวบรวมข้อมูลการซื้อ และปริมาณเงินที่ใช้เพื่อรายงานแก่ผู้บริหาร ซึ่งต้องสามารถแยกเป็นกลุ่มหรือประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จัดซื้อได้ ซึ่งในโครงการนี้ จะเป็นการนำคลังข้อมูล มาประยุกต์ใช้ในระบบสนับสนุนการตัดสินใจ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากระบบอีอาร์พีมาปรับให้อยู่ในคลังข้อมูลขนาดเล็กเฉพาะแผนกจัดซื้อ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผลของข้อมูลในรูปแบบต่างๆที่ผู้ใช้งานต้องการ

Title	The Development of a DSS for the Purchasing Department Using a Data Warehouse
Student	Mr. Sarawut Hanbunjerd
Advisor	Dr. Pattarachai Lalitrojwong
Level of Study	Master of Science in Information Technology
Academic Year	2003

ABSTRACT

In today business, historical purchase information plays crucial roles on supporting purchasers to gain competitiveness in purchasing raw materials. Such information will be used to facilitate the decision making for supplier business discussion and purchasing strategy in supplier management area. This project report discusses the study of transformation of the transaction data from ERP system to a DSS using a Data Warehouse which will enable users to explore business information and to make a decision using such information.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษากรณีพิเศษนี้คงสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้หากไม่ได้รับความห่วงใยจากแม่ พ่อและพี่ๆ โดยเฉพาะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ของพี่ชายที่ศึกษาในหลักสูตรนี้มาด้วยกัน อีกทั้งความกรุณา และคำชี้แนะของคร. ภัทรชัย ลลิตโรจน์วงศ์ และอาจารย์ทุกท่าน ในขณะที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้จนสามารถพัฒนาระบบให้ลุล่วงได้ด้วยดี อีกทั้งพี่ๆ ในแผนกจัดซื้อของบริษัทฟิลิปส์ เซมิคอนดักเตอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด โดยเฉพาะพี่ศุย์ หัวหน้าที่สนับสนุนโอกาสในการศึกษา และป๋ม สำหรับความเข้าใจ

สราวุธ หาญบรรเจิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ III อ้ออ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญรูป.....	VII
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	1
1.3 ขั้นตอนการศึกษา.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ.....	4
2.1 ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการและระบบเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ.....	4
2.2 คลังข้อมูล.....	5
2.3 ส่วนประกอบของคลังข้อมูล.....	8
2.4 ขั้นตอนในการพัฒนาคลังข้อมูล.....	9
3. แบบจำลองข้อมูล.....	11
3.1 การเลือกแบบจำลองข้อมูล.....	11
3.2 การพัฒนาสตาร์สกีมา.....	11
3.3 คุณลักษณะของตารางมิติ.....	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 สโนว์เฟลคสกีมา.....	17
4. การพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อ.....	18
4.1 ความต้องการในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
4.2 แหล่งข้อมูล.....	22
4.3 การเตรียมข้อมูล.....	23
4.4 การทำข้อมูลสรุป.....	25
4.5 การสร้างฐานข้อมูลตามค้ำโมเดล.....	27
4.6 การใช้งานเครื่องมือประเภท OLAP วิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4.7 รายงานจากระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อ.....	34
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	36
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5.2 สรุปผลโครงการ.....	37
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	39
ประวัติผู้เขียน.....	40

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แผนการทำงาน.....	2
4.1 พจนานุกรมข้อมูลตารางข้อเท็จจริง.....	20
4.2 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ MATERIAL INFO.....	21
4.3 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ VENDOR.....	21
4.4 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ TIME.....	21
4.5 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ PLANTS.....	22

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 ตัวอย่างของข้อมูลตามเนื้อหา.....	5
2.2 การรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง.....	7
2.3 ระยะเวลาการการจัดเก็บข้อมูล.....	7
2.4 ลักษณะของข้อมูลในคลังข้อมูล.....	8
3.1 รูปแบบต่างๆของ สตาร์สกีมา.....	12
3.2 ตารางข้อเท็จจริง.....	12
3.3 ตารางมิติและแอตทริบิวต์ต่างๆในตาราง.....	14
3.4 ตารางข้อเท็จจริงที่มีมิติเวลา ซึ่งมีลำดับชั้นเป็นวันเป็นลำดับล่างสุด.....	14
3.5 ตารางข้อเท็จจริงที่ตัดแอตทริบิวต์ออก เมื่อลำดับชั้นลดลงจากวันเป็นอาทิตย์.....	15
3.6 ตารางมิติแบบแสดงสภาวะ Partial Dependency.....	15
3.7 ตารางมิติสินค้าแบบนอร์มอลไลซ์ และ ตารางมิติสินค้าแบบดีนอร์มอลไลซ์.....	16
3.8 ตัวอย่างสตาร์สกีมาอย่างง่าย.....	16
3.9 สโนว์เฟลคสกีมา.....	17
4.1 ตารางข้อเท็จจริง ตารางมิติ และ แอตทริบิวต์ต่างๆ.....	19
4.2 ข้อมูลที่ได้มาจากระบบ.....	22
4.3 ตารางมิติ TIME.....	23
4.4 ตารางมิติ MATERIAL INFO.....	24
4.5 ตารางมิติ VENDOR.....	25
4.6 ตารางมิติ PLANTS.....	25
4.7 การรันมาโครกับ ไฟล์ข้อมูลที่รอกการแปลง.....	26
4.8 เลือกมาโครที่ต้องการ.....	26
4.9 ผลลัพธ์ของการรันมาโคร.....	27

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.10 ตารางทั้งหมดของคาสต้าโมเดล.....	28
4.11 คิวรี.....	28
4.12 มาโครที่ใช้ควบคุมคิวรีทั้งหมด.....	29
4.13 ตารางข้อเท็จจริงหลังจากทำการโหลดข้อมูล.....	29
4.14 การสร้างโมเดลใหม่ใน Cognos PowerPlay Transformer.....	30
4.15 การเลือกประเภทของฐานข้อมูลของ Cognos PowerPlay Transformer.....	31
4.16 การสร้างคิวบีใน Cognos PowerPlay Transformer.....	32
4.17 คิวบีที่สร้างเสร็จแล้วแสดงอยู่ในหน้าต่าง Powercubes.....	32
4.18 หน้าต่างของ Cognos PowerPlay.....	33
4.19 รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามโรงงาน.....	34
4.20 รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามผู้ผลิต.....	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษา

ระบบสารสนเทศในองค์กรที่พบเห็นโดยส่วนใหญ่ มักจะเป็นระบบที่ใช้ในการสนับสนุนการทำงานในแต่ละวันของการทำธุรกิจ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว แม่นยำ และมีข้อผิดพลาดน้อย ซึ่งระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการทำงานลักษณะดังกล่าวนี้คือ ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ หรือ ระบบสารสนเทศการประมวลผลทรานแซกชันแบบออนไลน์ (Online Transaction Processing, OLTP)

การเก็บข้อมูลในฐานะข้อมูล ของระบบการประมวลผลทรานแซกชันแบบออนไลน์ (OLTP) นั้น มักจะเก็บข้อมูลโดยละเอียด และอยู่ในโครงสร้างฐานข้อมูลแบบสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นให้กระบวนการทำงานกับฐานข้อมูลมีความรวดเร็วและมีความถูกต้องของข้อมูลสูง แต่ลักษณะการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวนี้ ไม่ได้ถูกจัดเก็บให้อยู่ในรูปแบบหรือโครงสร้างที่เหมาะสม ที่จะเอื้อต่อการนำข้อมูลทางธุรกิจในอดีตจากระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปประกอบกระบวนการตัดสินใจ แต่ในทางกลับกัน หากมีการจัดเก็บข้อมูลในโครงสร้างฐานข้อมูลในรูปแบบเฉพาะ ข้อมูลดังกล่าวก็สามารถนำไปใช้เพื่อประกอบ และสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจได้ ซึ่งลักษณะการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว มักจะถูกนำไปใช้งานร่วมกับระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System, DSS) (Utley. 2003)

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ข้อมูลของการซื้อขายในอดีตมีความสำคัญในการทำกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในหลายๆด้าน เช่น การขูดซื้อโดยรวมของแต่ละผู้ขายเพื่อการเจรจาต่อรองเงื่อนไขของการจัดซื้อจัดจ้างในคราวต่อไป การขูดซื้อของวัตถุดิบเพื่อจัดลำดับความสำคัญ และความสนใจในวัตถุดิบแต่ละประเภท โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษาของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจโดยการ ใช้คลังข้อมูลคือ

1. เพื่อเป็นการริเริ่มนำเอาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจมาใช้งานในองค์กร

2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการตัดสินใจโดยการนำเอาข้อมูลในอดีตมาช่วยในการพิจารณา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสามารถ ตั้งจุดมุ่งหมายในการวางแผนการทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อเพิ่มมุมมองใหม่ๆ ให้แก่ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศที่มีอยู่ เพื่อจุดประสงค์ให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ทำอยู่

1.3 ขั้นตอนการศึกษา

การศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจนั้นถูกแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

1. การศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ
2. ศึกษาสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ
3. ศึกษาคลังข้อมูล
4. ศึกษาโครงสร้างฐานข้อมูลแบบสตาร์สกีมา
5. ศึกษาการใช้งานของโปรแกรมประเภท OLAP และเครื่องมือคลังข้อมูล
6. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

ตารางที่ 1.1 แผนการทำงาน

ขั้นตอนการศึกษา	มี.ย.	ก.ค.	ต.ค.	ค.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
1. การศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ	46	46	46	46	46	46	46	47	47
2. ศึกษาสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ									
3. ศึกษาคลังข้อมูล									
4. ศึกษาโครงสร้างฐานข้อมูลแบบสตาร์สกีมา									
5. ศึกษาการใช้งานของโปรแกรมประเภท OLAP และเครื่องมือคลังข้อมูล									
6. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ									

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจนี้ จะจำกัดขอบเขตของการศึกษาและทำงานเพื่อการใช้งานเฉพาะแผนกจัดซื้อ ในกลุ่มของการจัดซื้อผลิตภัณฑ์บรรจุแผงวงจรไอซีรวมประเภทแผ่นเทป (Carrier Tape and Cover Tape Commodity) ทั้งนี้ผู้ศึกษาเห็นว่ากลุ่มการจัดซื้อผลิตภัณฑ์บรรจุแผงวงจรไอซีรวมประเภทแผ่นเทป เป็นกลุ่มที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก จึงน่าจะเป็นกลุ่มที่เหมาะสมในการศึกษาในการเริ่มนำเอาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ มาใช้งานในองค์กร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อแผนกจัดซื้อในครั้งนี้ได้แก่

1. เป็นแบบอย่างของการนำเอาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ มาใช้งานในองค์กร
2. ได้นำเอาข้อมูลที่มีอยู่ในองค์กร มาใช้งานให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรมากขึ้น
3. เป็นการแสดงประโยชน์ของเครื่องมือประเภทนี้ให้แก่ผู้บริหาร เพื่อเป็นช่องทางในการขยายขอบเขตการใช้งานและการพัฒนาให้กว้างขวางขึ้นในองค์กร
4. เป็นการเพิ่มเครื่องมือให้แก่ผู้บริหารขององค์กร ในการหาข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ

บทที่ 2

ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

2.1 ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการและระบบเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

ในการทำธุรกิจนั้นเมื่อความต้องการของการใช้ข้อมูลมีแนวโน้มที่เปลี่ยนไป เครื่องมือหรือระบบสารสนเทศที่เคยใช้งานก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใช้งานได้ด้วยอย่างเช่น ในระบบการซื้อสินค้านั้น สามารถผลิตรายงานสรุปว่ามีการออกไปส่งซื้อสินค้าไปมากน้อยเท่าใดบ้าง และมีการสั่งซื้อสินค้ากับผู้ผลิตรายใดบ้าง แต่รายงานในลักษณะดังกล่าวนี้ สามารถแสดงแค่ความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของการจัดซื้อ หากไม่ได้แสดงสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้งานได้ต่อในแง่ของการทำธุรกิจขององค์กรเลย

ถึงแม้ว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการนั้นจะเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดขององค์กร โดยจะเก็บทุกรายละเอียดของการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้น แต่การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ มาใช้เพื่อการวิเคราะห์และสนับสนุนการตัดสินใจในระดับที่สูงขึ้นไป ก็สามารถเจอกับปัญหา และ อุปสรรคต่างได้ เช่น

- การเรียกค้นข้อมูลต้องใช้เวลาานาน
- การวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยฐานข้อมูลของสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการนั้น เป็นการค้นจังหวะของการทำงานประจำ
- เนื่องจากข้อมูลมีรายละเอียดมากทำให้ยากลำบากในการจัดให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย
- ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลง อาจทำให้การวิเคราะห์เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละครั้ง

ดังนั้นการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจจึงได้รับการพัฒนาขึ้นโดย ฐานข้อมูลลักษณะนั้นก็ถูกพัฒนาให้มาเป็นคลังข้อมูลในปัจจุบัน

2.2 คลังข้อมูล

คลังข้อมูลนั้น ก็คือฐานข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆขององค์กรไว้เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์และตัดสินใจโดยเฉพาะ โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคลังข้อมูล ก็มักจะหมายถึงคลังข้อมูลที่มีขอบเขตของข้อมูลที่เก็บไว้ครอบคลุม ทุกๆแง่มุมที่สำคัญขององค์กรนั้นๆ ระบบคลังข้อมูลจะมีลักษณะเฉพาะตัวที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างจากฐานข้อมูลในระบบปฏิบัติการทั่วไปได้ดังนี้ (Inmon. 2002)

1. การแบ่งโครงสร้างตามเนื้อหา

คลังข้อมูลนั้นถูกออกแบบมาโดยมุ่งเน้นไปที่แต่ละเนื้อหาที่สนใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างกันอย่างมากกับระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ ที่ถูกออกแบบมาโดยมุ่งเน้นไปที่การทำงานหรือกระบวนการแต่ละอย่าง โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 ตัวอย่างของข้อมูลตามเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฐานข้อมูลด้านซ้ายมือ นั้น ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในระบบการปฏิบัติการ โดยมุ่งเน้นไปตามกระบวนการทำงานแต่ละอย่าง เช่น การออกคำสั่งซื้อ การวางแผนการผลิต งานระบบบัญชี แต่ส่วนของการออกแบบระบบคลังข้อมูลทางด้านขวา ตัวข้อมูลจะถูกจัดกลุ่มตามเนื้อหาหลักอย่าง เช่น ลูกค้า สินค้า ผู้ผลิต

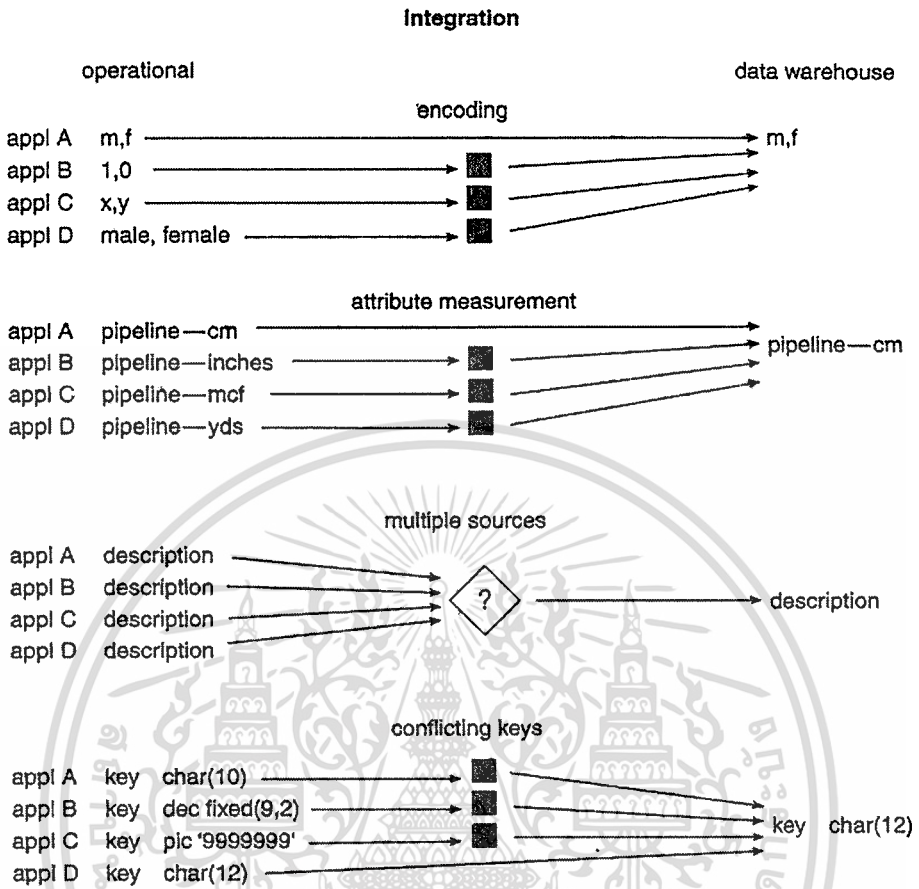
ความแตกต่างนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อลักษณะการออกแบบฐานข้อมูล การออกแบบฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บข้อมูลในระบบปฏิบัติการ จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการออกแบบกระบวนการทำงานด้วย ในขณะที่ระบบคลังข้อมูลนั้นกระบวนการ ไม่ได้มีผลต่อการออกแบบระบบ แต่จะมุ่งเน้นไปที่การออกแบบ โมเดลของข้อมูลและโครงสร้างฐานข้อมูลเป็นหลัก อีกทั้งรายละเอียดของข้อมูลที่จะจัดเก็บในระบบทั้งสองแบบก็มีความแตกต่างกัน คือ ระบบคลังข้อมูลจะไม่จัดเก็บข้อมูลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประมวลผลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ในขณะที่ข้อมูลนั้น จะถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลของระบบปฏิบัติการหากมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระบวนการทำงาน

2. การรวมเป็นหนึ่งเดียว

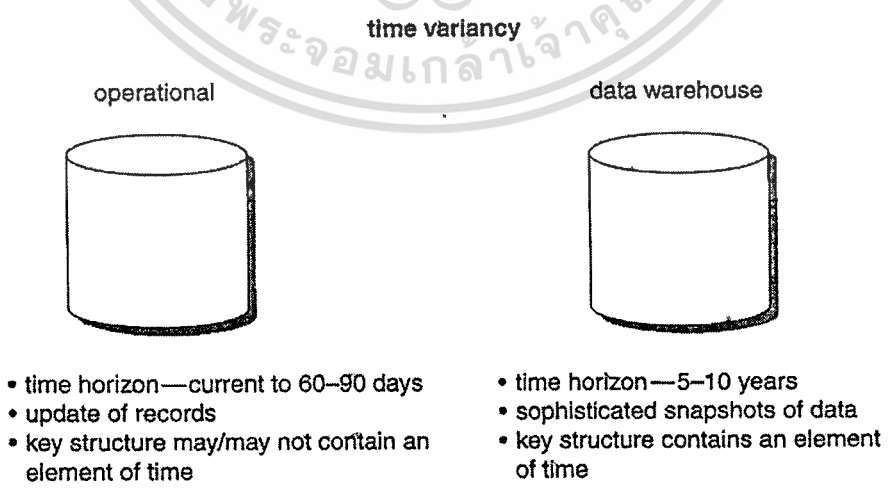
ลักษณะเด่นที่สำคัญที่สุดของระบบคลังข้อมูลก็คือ คลังข้อมูลนั้นมักจะมีการนำข้อมูลมาผสมผสานรวมกันเป็นหนึ่งเดียว โดยไม่มีข้อกีดกัน คุณสมบัตินี้ หากนำไปเปรียบเทียบกับระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการก็จะทำให้เห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน และในระบบคลังข้อมูลนั้น เมื่อการออกแบบฐานข้อมูลมุ่งเน้นไปที่เนื้อหาที่สนใจ จึงมีความจำเป็นที่ลักษณะของข้อมูลต้องมีความสอดคล้อง หรือมีลักษณะการรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน ดังนั้น การนำข้อมูลเข้ามาจากหลายแหล่งนั้น จำเป็นจะต้องมีการแปลงให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันเท่านั้น เช่น บางระบบอาจใช้อักษรเอฟ “F” แทนเพศหญิง แต่บางระบบอาจใช้อักษร “ญ”

3. ความสัมพันธ์กับเวลา (Time Variant)

ลักษณะอีกอย่างที่ทำให้คลังข้อมูลต่างจากระบบฐานข้อมูลทั่วไปในระบบสารสนเทศแบบปฏิบัติการคือ ลักษณะการจัดเก็บในแง่ของเวลา โดยส่วนมากข้อมูลที่เก็บในคลังข้อมูลนั้นมักจะเป็นข้อมูลในอดีต ไม่เป็นลักษณะเรียลไทม์ (Real Time) และอายุของข้อมูลที่จัดเก็บนั้น มีอายุยาวนาน อีกทั้งข้อมูลที่ถูกต้อง เมื่อถูกเก็บไว้แล้วจะไม่มีการแก้ไขปรับปรุง โดยการเข้าถึงข้อมูลจะเป็นในลักษณะของการอ่านค่าข้อมูลเท่านั้น

รูปที่ 2.2 การรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง

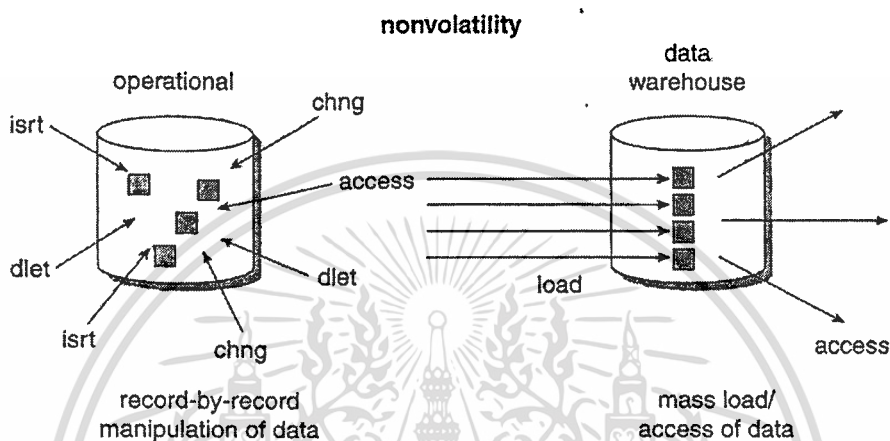

รูปที่ 2.3 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความเสถียรของข้อมูล (Nonvolatility)

ดังที่กล่าวไว้ในข้อสาม ว่าการเข้าถึงข้อมูลนั้นเป็นการอ่านข้อมูลที่เก็บอยู่ และจะไม่มี การแก้ไขใดๆกับข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้ว จึงทำให้เห็นว่าข้อมูลในคลังข้อมูลนั้นมีความเสถียรมากกว่า ข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลของสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ ที่มีการแก้ไขให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

รูปที่ 2.4 ลักษณะของข้อมูลในคลังข้อมูล

2.3 ส่วนประกอบของคลังข้อมูล

ส่วนประกอบของระบบสารสนเทศโดยทั่วไปมักจะประกอบด้วย 3 ส่วนหลักๆคือ ส่วนการนำข้อมูลเข้า (Input) ส่วนการประมวลผล (Processing) ส่วนการแสดงผลลัพธ์ (Output) ซึ่งคลังข้อมูลนั้นก็มีส่วนประกอบในส่วนหลักทั้ง 3 ส่วนเช่นเดียวกันแต่มีรายละเอียดที่ซับซ้อนและยุ่งยากกว่าซึ่งสามารถสรุปได้เป็นส่วนต่างๆได้ดังนี้ (กิตติพงษ์ กลมกล่อม และกิตติ ภัคคีวัฒนะกุล. 2546)

1. ส่วนการรับข้อมูล (Data Acquisition System) ส่วนนี้เป็นส่วนแรกของคลังข้อมูลซึ่งทำหน้าที่รับข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลในองค์กรแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตรวจสอบสิ่งแปลกปลอมที่มาพร้อมกับข้อมูล ตรวจสอบสิทธิในการรับส่งข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยจุดประสงค์หลักก็คือการเตรียมข้อมูลที่จะนำไปใช้ในส่วนพื้นที่พักข้อมูลในขั้นต่อไป

2. ส่วนพื้นที่พักข้อมูล (Data Staging Area) หลักรับข้อมูลจากส่วนการรับข้อมูล (Data Acquisition System) แล้วนั้น ส่วนพื้นที่พักข้อมูลก็จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนทำการโหลดเข้าสู่คลังข้อมูล ซึ่งการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในส่วนนี้จะแตกต่างจากการตรวจสอบที่กระทำในส่วนการรับข้อมูล อาทิ ส่วนการรับข้อมูลจะตรวจสอบว่ารหัสสินค้าที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลมีความยาวที่หลัก ครอบคลุมที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ มีประเภทของข้อมูลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่ส่วนพื้นที่พักข้อมูลนั้นจะทำการตรวจสอบว่ารหัสสินค้าที่ได้รับมามีอยู่จริงในระบบหรือไม่ ค่าที่ได้รับมาอยู่ในช่วงความเป็นไปได้ของค่าของข้อมูลในฟิลด์นั้นหรือไม่ ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับมาถูกต้องหรือไม่ และหน้าที่อีกอย่างที่สำคัญในส่วนพื้นที่พักข้อมูลคือการเก็บข้อมูลสำรองเพื่อใช้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุกับข้อมูลที่จะส่งไปเก็บในคลังข้อมูล
3. คลังข้อมูล (Data Warehouse Database) คือคลังข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ โดยมีโครงสร้างตามแบบจำลองข้อมูลที่ถูกกำหนดขึ้น ซึ่งประสิทธิภาพของการใช้งานคลังข้อมูลนั้นจะขึ้นกับการออกแบบแบบจำลองข้อมูลที่ใช้
4. คลังข้อมูล (Data Provisioning Area หรือ Data Mart) คือคลังข้อมูลย่อยที่ดึงข้อมูลมาจากคลังข้อมูลหลักของระบบตามความต้องการของการใช้งานเฉพาะเรื่อง
5. ส่วนการใช้งานระบบ (End Users Terminal) คือส่วนที่ทำหน้าที่ดึงข้อมูลที่เตรียมไว้ในคลังข้อมูลเพื่อการแสดงผลซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่นการแสดงผลรายงานอย่างง่าย
6. เมตาดาต้า (Metadata Repository) คือส่วนที่เก็บข้อมูลในการควบคุมการทำงานของคลังข้อมูล โดยมีจุดประสงค์เพื่ออธิบายความหมายหรือคำจำกัดความของข้อมูล และเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการต่างๆกับข้อมูลตามกระบวนการของคลังข้อมูล

2.4 ขั้นตอนในการพัฒนาคลังข้อมูล

ในการพัฒนาคลังข้อมูลนั้นมีขั้นตอนต่างๆที่เกี่ยวข้องอยู่คร่าวๆ 5 ขั้นตอนคือ (Pavliashvili, 2003)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะโดยทางใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลของระบบประมวลผลแบบออนไลน์ ซึ่งขั้นตอนนี้ก็คือการดึงข้อมูลที่สนใจจากหนึ่งหรือหลายฐานข้อมูลมาเก็บไว้เพื่อรอการทำงานในขั้นต่อไป
2. การแปลงข้อมูล ในขั้นตอนนี้เพื่อแปลงข้อมูลที่มาจากหลายๆแหล่งให้มีลักษณะที่สอดคล้องกันเพราะข้อมูลที่มาจากหลายแหล่งถึงแม้จะอ้างอิงถึงสิ่งๆเดียวกันแต่ก็สามารถจัดเก็บไว้ต่างรูปแบบหรือฟอร์แมตกัน
3. การเตรียมดาต้าโมเดลและการโหลดข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูล โดยในขั้นตอนนี้ผู้พัฒนาจำเป็นต้องรู้ถึงข้อมูลที่องค์กรให้ความสนใจและนำมาพัฒนาโดยเลือกดาต้าโมเดลที่เหมาะสมลักษณะของดาต้าโมเดลจะกล่าวถึงในบทต่อไป
4. การสร้างข้อมูลสรุปเพื่อเพิ่มความเร็วในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากจำนวนข้อมูลของคลังข้อมูลที่ใช้งานมีจำนวนมาก ดังนั้นข้อมูลที่องค์กรให้ความสนใจควรทำการสรุปข้อมูลให้อยู่ในระดับความละเอียดที่เหมาะสม ซึ่งการสรุปข้อมูลก็จะขึ้นอยู่กับมุมมองของข้อมูลที่องค์กรให้ความสำคัญอีกด้วย ทั้งนี้การกระทำทั้งหมดก็เพื่อเป็นการลดเนื้อที่เก็บข้อมูล และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน
5. การซื้อหรือการพัฒนาเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อมีข้อมูลที่ต้องการแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการนำเอาเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ประเภท OLAP มาวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งองค์กรมีทางเลือกที่จะซื้อหรือพัฒนาเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ด้วยตนเอง แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การซื้อเครื่องมือที่มีอยู่ในท้องตลาดจะให้ความคุ้มค่ากว่าในด้านความรวดเร็วในการได้มา และด้านการเงินที่ต้องลงทุน

เนื้อหาในบทต่อไปนี้จะกล่าวถึงการเลือกและพัฒนาดาต้าโมเดลที่เหมาะสมในการใช้งานด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และจะกล่าวถึงองค์ประกอบส่วนต่างๆที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนากลังข้อมูล

บทที่ 3

แบบจำลองข้อมูล

3.1 การเลือกแบบจำลองข้อมูล

แบบจำลองข้อมูลที่นิยมใช้สำหรับคลังข้อมูลมีอยู่ 2 แบบคือ (กิตติพงษ์ กลมกล่อม และกิตติ ภัคดีวัฒนะกุล. 2546 : 56)

1. แบบจำลองข้อมูลสัมพันธ์ (Relational Data Model) โดยแบบจำลองประเภทนี้จะทำหน้าที่ในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่มีอยู่ในองค์กรและกิจกรรมในการดำเนินธุรกิจ
2. แบบจำลองข้อมูลเชิงมิติ (Dimensional Data Model) โดยแบบจำลองแบบประเภทนี้จะใช้ในการแสดงผลลัพธ์ ข้อเท็จจริงของข้อมูลที่สามารถหาได้จากแบบจำลองประเภทสัมพันธ์

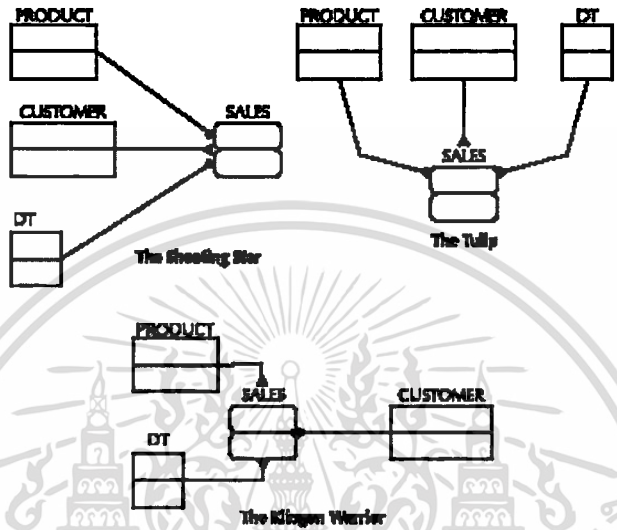
ในกรณีศึกษานี้จะมุ่งเน้นการใช้แบบจำลองข้อมูลเชิงมิติ เนื่องจากการพัฒนาคลังข้อมูลนี้ มุ่งเน้นในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจ

3.2 การพัฒนาสตาร์สกีมา

แบบจำลองฐานข้อมูลเชิงมิตินั้นเป็นโครงสร้างฐานข้อมูลแบบ สตาร์สกีมา ซึ่งเป็นโครงสร้างฐานข้อมูลที่มีคุณสมบัติ สามารถสนับสนุนการทำงานของเครื่องมือประเภท OLAP ในการประมวลผล และ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงมิติ ในด้านการพัฒนาฐานข้อมูลให้มีโครงสร้างแบบ สตาร์สกีมา นั้น ผู้พัฒนาจำเป็นต้องมีความเข้าใจ ความต้องการขององค์กรว่าข้อมูลใดคือข้อมูลที่องค์กรให้ความสนใจ และให้ความสนใจต่อข้อมูลนั้นๆ ในมิติ หรือมุมมองใดบ้าง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดลักษณะการพัฒนา โครงสร้างแบบ สตาร์สกีมา และลักษณะของการประมวลผลข้อมูลของเครื่องมือประเภท OLAP

การพัฒนาฐานข้อมูลให้มีโครงสร้างแบบ สตาร์สกีมา นั้นมีส่วนประกอบจำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่ 4 ส่วน คือ ตารางข้อเท็จจริง มิติ แอตทริบิวต์ของมิติ และลำดับชั้นของแอตทริบิวต์ (Utley. 2003)

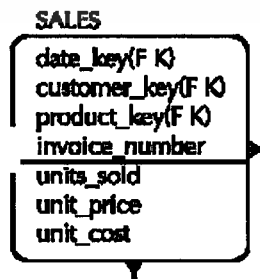
สาเหตุที่มีการเรียกโครงสร้างแบบนี้ว่า สตาร์สกีมา ก็เพราะรูปร่างของ โครงสร้างเป็นแบบรูปดาว โดยมีตารางข้อเท็จจริง (Fact Table) อยู่เป็นศูนย์กลางของ โครงสร้าง และมี ตารางมิติ (Dimension Table) รายล้อมอยู่โดยรอบ โดยสตาร์สกีมาอาจถูกเรียกแบบอื่นๆอีก ขึ้นกับรูปแบบ แต่ผลลัพธ์ในการประมวลผลนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

รูปที่ 3.1 รูปแบบต่างๆของ สตาร์สกีมา

ตารางข้อเท็จจริง

ตารางข้อเท็จจริง คือตารางที่ใช้เก็บข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์ เช่น ยอดขาย ยอดการซื้อ ผลกำไร ฯลฯ ข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์นั้นสามารถทำการเก็บไว้ก่อนหน้าในฐานข้อมูลหรือสามารถคำนวณ ขณะที่ทำการเรียกดูข้อมูลก็ได้ นอกจากข้อมูลที่จะทำการวิเคราะห์แล้ว ตารางข้อเท็จจริงยังประกอบไปด้วย ฟอเรนคีย์ (Foreign Key) ที่มาจากตารางมิติหลายๆตารางประกอบกันขึ้นเป็น ไพรมารีคีย์ (Primary Key) ของตารางข้อเท็จจริง และแอตทริบิวต์อื่นๆ ที่มีความสนใจ ดังตัวอย่างที่แสดงดังรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 ตารางข้อเท็จจริง

สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์คือ ยอดขายสินค้า (units_sold) และ ไพรมารีตี้ของตารางข้อเท็จจริงนี้เกิดจากการนำฟอเรนคีย์ของตารางมิติ 3 ตารางมารวมกัน ส่วนแอตทริบิวต์อื่นที่สนใจคือ ราคาขายต่อชิ้น (unit_price) และ มูลค่าของต่อชิ้น (unit_cost)

ตารางมิติ

ตารางมิติ คือตารางที่ใช้เก็บมุมมองที่องค์กรสนใจเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีติของข้อมูลที่เราสนใจจะวิเคราะห์ หากมองที่ตัวอย่างของการขาย ยอดขายคือข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลการขายนั้นย่อมต้องมีการกำหนดว่าจะทำการวิเคราะห์ในแง่มุมมองไหน เช่น ยอดขายต่อผลิตภัณฑ์ ยอดขายต่อสาขา ยอดขายต่อหน่วยเวลา ดังนั้น ข้อมูลยอดขายที่ถูกเก็บไว้ในตารางข้อเท็จจริงนั้น จะเป็นข้อมูลยอดขายตามมิติที่ถูกกำหนดไว้ในตารางมิติ มิติพื้นฐานในทางธุรกิจเช่น ลูกค้า ผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิต และ เวลา

การเลือกว่าแอตทริบิวต์ใดควรจะเป็นมิติบ้างนั้น นอกจากจะทำโดยวิธีการประเมินโดยมีมุมมองมาจากด้านธุรกิจ ก็สามารถมีวิธีประเมินอย่างง่ายโดยการใช้ประโยค “องค์กรต้องการวิเคราะห์.. ในมุมมองของ...” ซึ่งหากแอตทริบิวต์ใดอยู่ภายหลังคำว่า “ในมุมมองของ” ก็มีความเป็นไปได้ว่าแอตทริบิวต์นั้นคือมิติ

นอกจากตารางมิติจะใช้เก็บมุมมอง หรือมิติของข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์แล้วนั้น แอตทริบิวต์ที่เป็นรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับมิตินั้นๆ ก็สามารถเก็บในตารางมิติอีกด้วย

แอตทริบิวต์ของมิติ (Dimension Attribute)

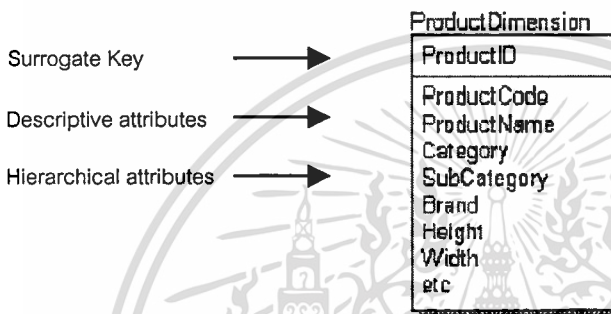
เมื่อเราทำการกำหนดมิติแล้วนั้น เราสามารถกำหนดแอตทริบิวต์ที่มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับมิติที่เรากำหนดไว้ เช่น เมื่อเรากำหนดว่า ผลิตภัณฑ์เป็นมิติหนึ่งที่เราสนใจ รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ เช่น รหัสของผลิตภัณฑ์ ชื่อผลิตภัณฑ์ ชนิด ยี่ห้อ น้ำหนัก ฯลฯ ก็อาจเป็นแอตทริบิวต์ประกอบที่สำคัญที่เราจะเก็บไว้ในตารางมิติผลิตภัณฑ์

ลำดับชั้นของแอตทริบิวต์ (Dimension Hierarchy)

นอกจากแอตทริบิวต์ที่ถูกกำหนดในตารางมิตินั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล บ่อยครั้งที่เราต้องการที่จะมองจากข้อมูลระดับบนลง ไปสู่ระดับล่าง หรือข้อมูลจากระดับล่าง ไปสู่ระดับบน เช่น เรามีความสนใจต่อยอดขายของผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องว่าต่อปีมียอดขายเท่าไร ต่อมาเราอาจมีความต้องการที่จะรู้ว่า ในช่วงเดือนไหนของปีที่มียอดขายผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องสูงสุด เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องอาจขายดีในฤดูหนาว ทำให้เราสามารถเก็บทุนสินค้าให้มากในฤดูหนาวเพื่อ

ไม่ให้ขาดตลาด และลดจำนวนการเก็บในฤดูอื่นๆ ที่ยอดขายต่ำ การที่เราทำการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะนี้ เป็นการทำให้ Drill-down/Roll-up ข้อมูล

ซึ่งการทำ Drill-down/Roll-up นั้นสามารถทำได้โดยการกำหนดลำดับชั้นของแอตทริบิวต์ไว้ในตารางมิติ เช่น จากตัวอย่างการขาย เราสามารถกำหนดลำดับชั้นของมิติสินค้าออกเป็น ชี้อสินค้า ประเภทของสินค้า กลุ่มของสินค้า ทำให้เมื่อเราทำการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถวิเคราะห์ยอดขายของผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องแบ่งตาม ชี้อที่ขายดี ประเภทสินค้าที่ขายดี หรือ กลุ่มสินค้าที่ขายดี

รูปที่ 3.3 ตารางมิติและแอตทริบิวต์ต่างๆ ในตาราง

การกำหนดลำดับชั้นของแอตทริบิวต์นั้น ไม่มีข้อกำหนดตายตัวเพราะลำดับชั้นในการทำ Drill-down/Roll-up นั้นจะขึ้นอยู่กับลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล ถึงแม้ว่าในตอนแรกจะมีการกำหนดลำดับชั้นไว้เพียง 2 ระดับ เช่น ในตารางมิติเวลาที่มีแอตทริบิวต์แบ่งชั้นเป็นปี และ เดือน แอตทริบิวต์ที่เป็นสัปดาห์ก็สามารถถูกเพิ่มเติมเข้าไปทีหลังได้ ซึ่งลำดับชั้นที่ถูกกำหนดในตารางมิตินั้น จะเป็นตัวกำหนดจำนวนข้อมูลที่จะจัดเก็บอยู่ในตารางข้อเท็จจริงอีกด้วย ซึ่งความมาก-น้อยของระดับชั้นคือการประเมินความละเอียด (Granularity) ในทางปฏิบัติของการพัฒนาตารางมิตินั้นมักเลือกระดับความละเอียดเป็นแบบอะตอมมิกกล่าวคือในระดับที่ละเอียดที่สุด เพื่อรักษาข้อมูลให้มีความละเอียดและอยู่ครบถ้วนให้มากที่สุด

customer_key	product_key	date_key	invoice_number	units_sold	unit_price	unit_cost
1714	1	000701	1725	16	2.50	1.10
1714	3	000701	1725	16	2.25	1.10
1904	3	000701	1726	4	10.00	2.75

รูปที่ 3.4 ตารางข้อเท็จจริงที่มีมิติเวลา ซึ่งมีลำดับชั้นเป็นวันเป็นลำดับล่างสุด

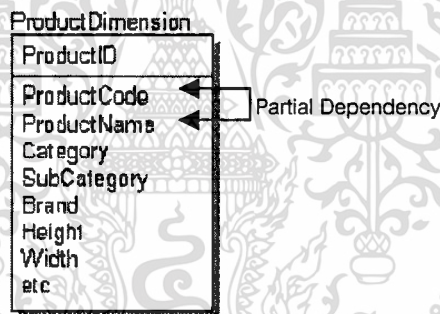
customer_key	product_key	week_key	units_sold	unit_price	unit_cost
1714	1	0021	125	2.15	1.10
1714	3	0021	650	2.00	1.10
1904	3	0021	4	10.00	2.75

รูปที่ 3.5 ตารางข้อเท็จจริงที่ตัดแอตทริบิวต์ออก เมื่อลำดับชั้นลดลงจากวันเป็นอาทิตย์

3.3 คุณลักษณะของตารางมิติ

จากรายละเอียดและข้อกำหนดในการสร้างตารางมิติทำให้สามารถสรุปคุณลักษณะของตารางมิติได้ดังนี้ (Corey et al. 2003)

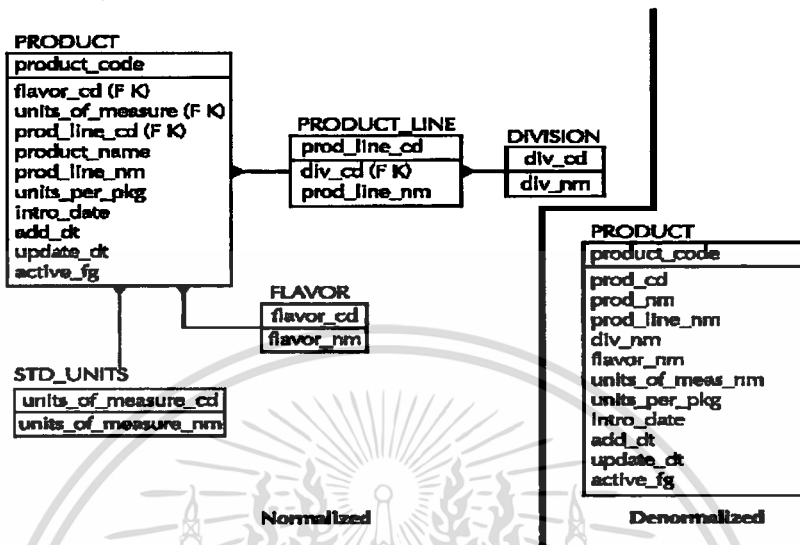
1. เป็นตารางแบบคืนอร์มอลไลซ์ (Denormalized): เนื่องจากว่าตารางมิตินั้น ถูกสร้างโดยการรวมแอตทริบิวต์ทุกอย่างจากทุกตารางที่เกี่ยวข้องกับมิตินั้น เข้าไว้เป็นระเบียบเดียวกัน จึงทำให้เป็นตารางแบบคืนอร์มอลไลซ์

รูปที่ 3.6 ตารางมิติแบบแสดงสภาวะ Partial Dependency

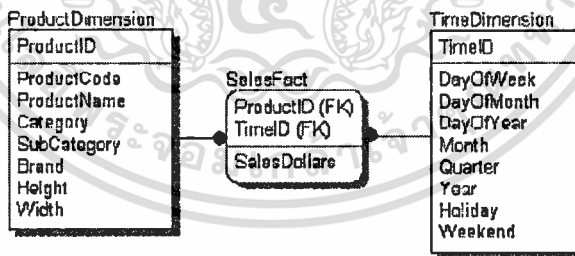
2. เป็นตารางแบบกว้าง: ดังที่กล่าวข้างต้นตารางมิติถูกสร้างโดยการรวมแอตทริบิวต์ทุกอย่างจากทุกตารางที่เกี่ยวข้อง ทำให้ตารางมิตินี้มีจำนวนแอตทริบิวต์มากกว่าตารางข้อเท็จจริง
3. เป็นตารางที่สั้น: เนื่องจากตารางมิติเป็นตารางที่เก็บรายละเอียดของมิติต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ หากมิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวนระเบียบของตารางมิติก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
4. ใช้ Surrogate Key: Surrogate Key คือแอตทริบิวต์ ที่ใช้ในจุดประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตารางข้อเท็จจริงและตารางมิติ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ Surrogate Key เป็น

ไพรมารีคีย์ของตารางมิติ โดย Surrogate Key จะเป็นเลขอนุกรมเรียงลำดับที่ไม่มีมีความหมายใดๆต่อผู้ใช้งาน

รูปที่ 3.7 ตารางมิติสินค้าแบบนอร์มอลไลซ์ และ ตารางมิติสินค้าแบบคืนอร์มอลไลซ์

หลังจากการสร้างตารางข้อเท็จจริงและตารางมิติแล้ว ภาพรวมของสตาร์สกีมาอย่างง่ายสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 3.8

รูปที่ 3.8 ตัวอย่างสตาร์สกีมาอย่างง่าย

จากรูปจะเห็นว่าสตาร์สกีมาของประกอบด้วยตาราง 3 ตาราง โดยตารางแรกที่เป็นจุดศูนย์กลางของสตาร์สกีมาคือตารางข้อเท็จจริง และด้านซ้าย-ขวา คือตารางมิติซึ่งประกอบด้วยมิติผลิตภัณฑ์ (Product Dimension) และ มิติเวลา (Time Dimension) โดยที่ตารางมิติต่างๆมีแอตทริบิวต์อื่นรวมอยู่ด้วย

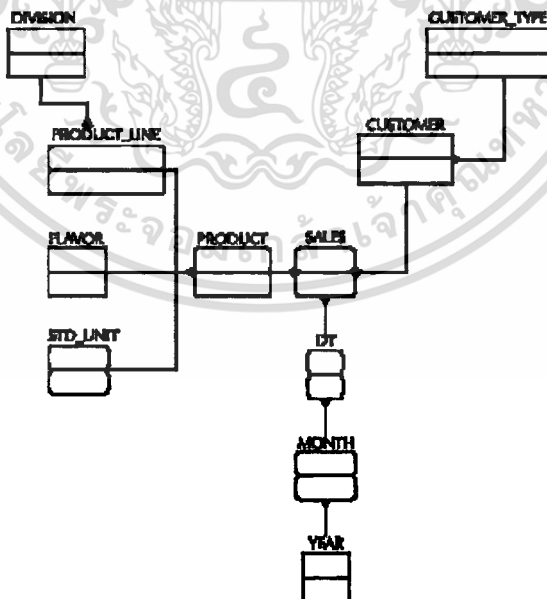
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 สโนว์เฟลคสกีมา (Snowflake Schema)

จากข้อสังเกตในการสร้างตารางมิติแสดงให้เห็นว่า ตารางมิติเป็นตารางแบบดิมอร์มอลไลซ์ ในการพัฒนาบางครั้ง ผู้พัฒนาอาจต้องการเปลี่ยนตารางมิติให้อยู่ในอยู่ในสภาพนอร์มอลไลซ์ ด้วยเหตุผลในความต้องการที่จะลดความซ้ำซ้อนในฐานข้อมูล และ ลดปริมาณข้อมูลที่จัดเก็บ การกระทำลักษณะดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้รูปแบบโครงสร้างโดยรวมของสตาร์สกีมาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งรูปแบบโครงสร้างแบบนี้เรียกว่าสโนว์เฟลคสกีมา (Snowflake Schema) ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าได้ สโนว์เฟลคสกีมาเป็นสตาร์สกีมาที่มีตารางมิติแบบนอร์มอลไลซ์แล้ว

การทำงานของโครงสร้างแบบสโนว์เฟลคสกีมานั้น จะส่งผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลจากระบบ เพราะจะต้องมีการเชื่อมตารางมิติ ซึ่งต่างจากการใช้ สตาร์สกีมาแบบปกติ เพราะไม่ต้องอาศัยการเชื่อมตารางมิติ เนื่องจากตารางมิติเป็นแบบดิมอร์มอลไลซ์

ส่วนสาเหตุที่ต้องการลดความซ้ำซ้อน และต้องการลดปริมาณข้อมูลที่จัดเก็บนั้น หากพิจารณาแล้วจะพบว่าปริมาณข้อมูลที่ซ้ำซ้อนที่เก็บไว้ในตารางมิตินั้น มีไม่มากเมื่อเทียบกับปริมาณข้อมูลที่เก็บไว้ในตารางข้อเท็จจริง อีกทั้งตารางมิตินั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าตารางข้อเท็จจริง ดังนั้นปริมาณพื้นที่ในการเก็บข้อมูลที่ประหยัดได้โดยการใช้สโนว์เฟลคสกีมาจึงมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

รูปที่ 3.9 สโนว์เฟลคสกีมา

บทที่ 4

การพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อ

4.1 ความต้องการในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของการจัดซื้อนั้น ผู้ใช้งานต้องการวิเคราะห์ข้อมูลในแง่

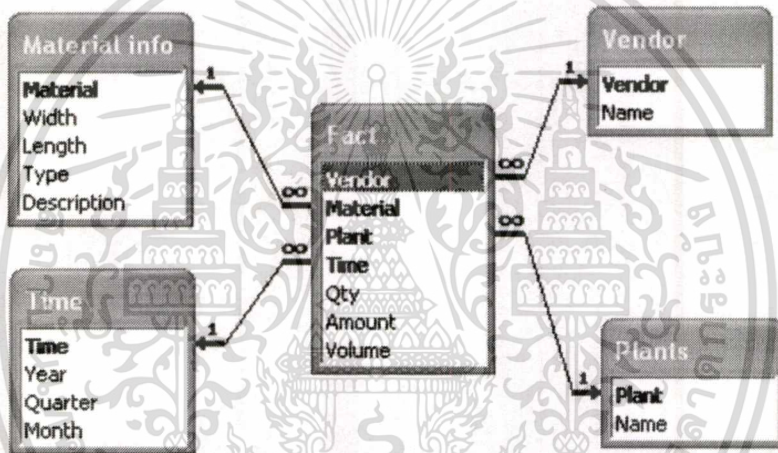
1. ปริมาณการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape ในภาพรวม
2. ปริมาณการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape กับผู้ผลิตในแต่ละราย
3. ปริมาณการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape แบ่งออกเป็นแต่ละขนาดความกว้าง
4. ปริมาณการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape แบ่งออกเป็นแต่ละช่วงเวลา
5. จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape ในภาพรวม
6. จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape กับผู้ผลิตในแต่ละราย
7. จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape แบ่งออกเป็นแต่ละขนาดความกว้าง
8. จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้ากลุ่ม Carrier Tape และ กลุ่ม Cover Tape แบ่งออกเป็นแต่ละช่วงเวลา
9. สามารถแสดงข้อมูลการซื้อในลักษณะข้างต้นในหลายโรงงานผลิตของบริษัท

จากข้อกำหนดข้างต้นนั้น สามารถเจาะลึกในรายละเอียดของการข้อมูลในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ปริมาณการซื้อนั้นจะต้องอยู่ในหน่วยของเมตรเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล แต่โดยปกตินั้น การจัดซื้อจะทำการซื้อเป็นม้วน โดยในแต่ละม้วนจะมีความยาวกำหนดไว้ชัดเจน จึงต้องมีการแปลงปริมาณการซื้อเป็นเมตรก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยที่ปริมาณการซื้อที่เป็นเมตรนั้นจะเป็นค่าซื้อที่แท้จริง (Measure) ที่ต้องการวิเคราะห์ในระบบ
2. จำนวนเงินที่ใช้ คือยอดเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้านั้นๆ ในแต่ละครั้งของการจัดซื้อ

3. ขนาดของเทพทั้ง 2 ประเภทจะหมายถึงความกว้างของเทพที่มีความกว้างตั้งแต่ 8, 12, 16, 24 และ 32 มิลลิเมตร
4. โรงงานผลิตของบริษัทมีหลายแห่ง แต่ข้อมูลการจัดซื้อสามารถดึงออกมาได้จากฐานข้อมูลชุดเดียวกัน ดังนั้น การวิเคราะห์ต้องสามารถวิเคราะห์ทั้งการรวม และ แยกกันตามแต่ละโรงงานผลิต
5. การวิเคราะห์ในแง่ของเวลานั้นต้องการความละเอียดของข้อมูลในระดับเล็กที่สุดคือเป็นเดือน และ ระดับที่หยาบที่สุด เป็นปี

ซึ่งจากข้อกำหนดดังกล่าว ทำให้สามารถกำหนดแบบจำลองข้อมูลสตาร์สกีมาได้ตามรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 ตารางข้อเท็จจริง ตารางมิติ และ แอตทริบิวต์ต่างๆ

ตารางข้อเท็จจริง

FACT TABLE

- Qty: ปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์ตามหน่วยการสั่งซื้อ
- Volume: ปริมาณการใช้งานของผลิตภัณฑ์ที่มีหน่วยเป็นเมตร
- Amount: จำนวนเงินที่ใช้จัดซื้อผลิตภัณฑ์จำนวนนั้นๆ

ตารางที่ 4.1 พจนานุกรมข้อมูลตารางซื้อเท็จจริง

Attribute name	Description	Type	Length	Required	Key	Reference table
Vendor	รหัสผู้ผลิต	Text	8	Y	PK, FK	VENDOR
Material	รหัสผลิตภัณฑ์	Text	12	Y	PK, FK	MATERIAL INFO
Plant	รหัส โรงงานที่ใช้ผลิต ภัณฑ์	Text	4	Y	PK, FK	PLANTS
Time	รหัสช่วงเวลา	Text	7	Y	PK	TIME
Qty	ปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์ ตามหน่วยการสั่งซื้อ	Number		Y		
Volume	ปริมาณการใช้งานของ ผลิตภัณฑ์มีหน่วยเป็น เมตร	Number		Y		
Amount	จำนวนเงินที่ใช้จัดซื้อ ผลิตภัณฑ์	Number		Y		

ตารางมิติ

MATERIAL INFO

- Material: รหัสผลิตภัณฑ์
- Width: หน้ากว้างเทปเป็นมิลลิเมตร มีขนาดตั้งแต่ 8, 12, 16, 24 และ 32 มิลลิเมตร
- Length: ความยาวของเทปต่อม้วนมีหน่วยเป็นเมตร โดยแอดทริบิวต์นี้จะมีความจำเป็นในการแปลงจำนวนการใช้งานจากหน่วยซื้อขายที่เป็นม้วน ให้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลคือเป็นเมตร
- Type: ชนิดของเทป มี 2 ชนิดคั้งที่กล่าวข้างต้นคือ Carrier Tape และ Cover Tape
- Description: ชื่อของผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4.2 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ MATERIAL INFO

Attribute name	Description	Type	Length	Required	Key
Material	รหัสผลิตภัณฑ์	Text	12	Y	PK
Width	หน้ากว้างเทป	Text	2	Y	
Length	ความยาวของเทปต่อม้วน มีหน่วยเป็นเมตร	Number		Y	
Type	ชนิดของเทป	Text	2	Y	
Description	ชื่อของผลิตภัณฑ์	Text	50	Y	

VENDOR TABLE

- Vendor: รหัสผู้ผลิต
- Name: ชื่อของผู้ผลิต

ตารางที่ 4.3 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ VENDOR

Attribute name	Description	Type	Length	Required	Key
Vendor	รหัสผู้ผลิต	Text	8	Y	PK
Name	ชื่อของผู้ผลิต	Text	5	Y	

TIME TABLE

- Time: รหัสช่วงเวลา
- Year: ปีที่ซื้อผลิตภัณฑ์
- Quarter: ไตรมาสที่ซื้อผลิตภัณฑ์
- Month: เดือนที่ซื้อผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4.4 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ TIME

Attribute name	Description	Type	Length	Required	Key
Time	รหัสช่วงเวลา	Text	7	Y	PK
Year	ปีที่ซื้อผลิตภัณฑ์	Text	4	Y	
Quarter	ไตรมาสที่ซื้อผลิตภัณฑ์	Text	2	Y	
Month	เดือนที่ซื้อผลิตภัณฑ์	Text	2	Y	

PLANTS TABLE

- Plant: รหัสโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์
- Name: ชื่อโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4.5 พจนานุกรมข้อมูลตารางมิติ PLANTS

Attribute name	Description	Type	Length	Required	Key
Plant	รหัสโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์	Text	4	Y	PK
Name	ชื่อโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์	Text	8	Y	

4.2 แหล่งข้อมูล

หลังจากมีการสรุปความความต้องการในการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ขั้นตอนต่อมาคือ การศึกษาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลว่ามีอยู่อย่างไรบ้าง มีความครบถ้วนมากน้อยแค่ไหน โดยขอบเขตของการศึกษาโครงการศึกษากรณีพิเศษนี้ แหล่งข้อมูลที่ได้จะมาจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารประเภท SAP R/3 โดยข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้นั้นจะอยู่ในรูปแบบของข้อมูลสเปรดชีต ซึ่งข้อมูลที่สามารถนำมาใช้งานได้นั้นเป็นข้อมูลการซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทเทปภายในแต่ละเดือน โดยจะประกอบด้วยรหัสผู้ผลิต รหัสผลิตภัณฑ์ รหัสโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์ วันเวลาที่ซื้อผลิตภัณฑ์ จำนวนที่ซื้อผลิตภัณฑ์ตามใบสั่งซื้อ และ จำนวนเงินที่ใช้ในแต่ละการสั่งซื้อ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 4.2

Vendor	Material	Plant	Date	Qty	Amount
10004555	332220211081	TH40	02/02/2004	150.000	3,239.88
10004555	332220211481	TH40	02/02/2004	100.000	928.37
10007522	332220213601	TH40	02/02/2004	108.000	2,147.13
10004692	332220214202	TH40	02/02/2004	240.000	1,631.88
10004692	332220214212	TH40	02/02/2004	80.000	955.64
10004692	332220215430	TH40	02/02/2004	90.000	1,801.21
10007522	332220215661	TH40	02/02/2004	82.000	1,462.88
10004692	332220215661	TH40	02/02/2004	218.000	3,889.12
10004555	332220220061	TH40	02/02/2004	450.000	3,681.32
10004521	332220222621	TH40	02/02/2004	240.000	1,388.52
10004692	332220222671	TH40	02/02/2004	60.000	1,184.89
10007522	332220222691	TH40	02/02/2004	120.000	2,409.55
10004521	332220222811	TH40	02/02/2004	90.000	388.78
10004555	332220223681	TH40	02/02/2004	200.000	1,319.10
10004692	332220215450	TH40	02/03/2004	100.000	2,021.22
10004555	332220211081	TH40	02/09/2004	300.000	6,479.76
10004555	332220211081	TH40	02/09/2004	492.000	10,626.81

รูปที่ 4.2 ข้อมูลที่ได้มาจากระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าระบบยังขาดข้อมูลอีกหลายอย่างในการจะนำข้อมูลมาบรรจุเข้าในตารางข้อเท็จจริง และตารางมิติอีกหลายตาราง และเนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่ในรูปแบบของสเปรดชีตก็อาจเป็นการง่ายที่จะสร้างข้อมูลที่เหลือให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันเพื่อให้เกิดความสะดวกขณะทำการโหลดข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูลที่ได้ทำการสร้างไว้ ดังนั้นขอบเขตของงานที่ต้องทำต่อคือ

1. การเตรียมข้อมูลที่เหลือที่ไม่สามารถหามาได้จากระบบ
2. การทำข้อมูลสรุป (Aggregation) ก่อนทำการโหลดข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูล
3. การสร้างฐานข้อมูลตามคาค่าโมเดลเพื่อรองรับการโหลดข้อมูลเข้า
4. การนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือประเภท OLAP

4.3 การเตรียมข้อมูล

จากข้อมูลที่มีอยู่นั้นจะเห็นได้ว่าข้อมูลที่โหลดมาได้มีลักษณะโครงสร้างใกล้เคียงกับตารางข้อเท็จจริงในคาค่าโมเดลกล่าวคือมีฟิลด์รหัสผู้ผลิต ฟิลด์รหัสผลิตภัณฑ์ ฟิลด์รหัสโรงงาน ฟิลด์จำนวนที่ซื้อ ฟิลด์จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อแต่ละครั้ง ยังขาดเพียงฟิลด์รหัสช่วงเวลา ฟิลด์ปริมาณการใช้ที่เป็นเมตร ซึ่งเกิดจากการนำจำนวนที่ซื้อคูณกับความยาวของเทปในแต่ละผลิตภัณฑ์ และข้อมูลในตารางมิติอีก 4 ตาราง

ข้อมูลในตารางมิติทั้ง 4 ตารางจะเป็นการสร้างข้อมูลโดยการคีย์ข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสเปรดชีตโดยตรงยกเว้นแต่ตารางมิติเวลาที่จะใช้ฟังก์ชันในโปรแกรมสเปรดชีตทำการคำนวณโดยใช้คำสั่ง Year() เพื่อคำนวณหาปี คำสั่ง Month() เพื่อคำนวณหาเดือน และคำสั่งผสม Concatenate("Q",Roundup(Month()/3,0)) เพื่อคำนวณหาไตรมาส โดยตารางมิติที่ได้สามารถแสดงได้ดังรูปที่ 4.3

Time	Year	Quarter	Month
200011	2000	Q1	JAN
200012	2000	Q1	FEB
200013	2000	Q1	MAR
200024	2000	Q2	APR
200025	2000	Q2	MAY
200026	2000	Q2	JUN
200037	2000	Q3	JUL
200038	2000	Q3	AUG
200039	2000	Q3	SEP
2000410	2000	Q4	OCT
2000411	2000	Q4	NOV
2000412	2000	Q4	DEC

รูปที่ 4.3 ตารางมิติ TIME

Material	Width	Length	Type	Description
332220217271	8	50	CA	Die carrier tape
332220224141	8	660	CA	VSOP8
332220218571	12	106	CA	HVQFN
332220203943	12	90	CA	SSOP16/SOT369-1
332220205130	12	403	CA	TSSOP14&16/SOT402-1&SOT403-1
332220213431	12	88	CA	TSSOP8-03/SOT505-1 & SOT552-1
332220214591	12	50	CA	Die carrier tape
332220215081	12	50	CA	Die carrier tape
332220217281	12	65	CA	Die carrier tape
332220220741	12	110	CA	TSSOP8-02/SOT530-1
332220221361	12	280	CA	SO8(Small)/SOT96-1
332220222161	12	114	CA	TSSOP8 SOT505-2
332220222441	12	103	CA	HVSON8 SOT685
332220222571	12	88	CA	TSSOP8-03/SOT505-1 & SOT552-1
332220222581	12	403	CA	TSSOP14&16/SOT402-1&SOT403-1
332220222591	12	280	CA	SO8(Small)/SOT96-1
332220222761	12	302	CA	SSOP16 SOT369-1
332220100522	16	67.8	CA	SO8(Large)/SOT176-1
332220204450	16	279	CA	SSOP16 SOT338-1
332220207480	16	277	CA	SSOP20-02 SOT339-1
332220207490	16	277	CA	SSOP24/SOT340-1
332220209950	16	403	CA	TSSOP20/SOT360-1
332220209960	16	403	CA	TSSOP24/SOT355-1
332220211081	16	280	CA	SO14/SOT108-1 & SOT556-1
332220213601	16	300	CA	SO14/SOT108-1 & SOT556-1
332220215430	16	302	CA	SO16 small SOT109-1
332220215450	16	305	CA	SO16 SOT162-1
332220221571	16	407	CA	SSOP20-03/SOT266-1
332220222671	16	298	CA	TSSOP20 sot360-1
332220222681	16	303	CA	SSOP20-02 SOT339-1
332220222691	16	303	CA	SSOP24/SOT340-1
332220222751	16	303	CA	SSOP14 SOT337-1
332220207191	24	104	CA	TSSOP48/SOT362-1
332220207441	24	70	CA	BCA/PQFP SOT379-1
332220207520	24	277	CA	SSOP28/SOT341-1
332220210761	24	45	CA	PLCC28-02/SOT261-2
332220211111	24	57	CA	SO24/SOT137-1
332220211122	24	57	CA	SO28/SOT136-1
332220213721	24	99	CA	TSSOP32/SOT487-1
332220215661	24	207	CA	SOL-20 SOT163-1
332220218741	24	99	CA	TSSOP80/SOT647-1 & TSSOP64 SOT646-1
332220221261	24	57	CA	SO28/SOT136-1
332220222771	24	200	CA	SO-28W
332220222781	24	200	CA	SO 24-01/03 sot 137-1
332220222811	24	56	CA	SSOP48
332220222961	24	104	CA	TSSOP56/SOT364-1
332220223681	24	57	CA	SO24/SOT137-1
332220223951	24	104	CA	TSSOP48/SOT362-1
332220204021	32	56	CA	SSOP48/SOT370-1
332220204031	32	56	CA	SSOP56/SOT371-1
332220211481	32	55	CA	SO32/SOT287-1

รูปที่ 4.4 ตารางมิติ MATERIAL INFO

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Material	Width	Length	Type	Description
332220217541	8	300	CO	Covertaper 5.2 MM.
332220224151	8	300	CO	Covertape 5.2 MM.
332220214192	12	300	CO	Covertape 9.2 MM.
332220220051	12	300	CO	Covertape 9.2 MM. (AB1)
332220222621	12	300	CO	Covertape 9.2 MM.
332220214202	16	300	CO	Covertape 13.3 MM.
332220220061	16	300	CO	Covertape 13.3 MM. (AB1)
332220221851	16	300	CO	Covertape 13.3 MM.
332220214212	24	300	CO	Covertape 21.0 MM.
332220220071	24	300	CO	Covertape 21.0 MM. (AB1)
332220222371	24	300	CO	Covertape 21.0 MM.
332220220081	32	300	CO	Covertape 24.5 MM. (AB1)

รูปที่ 4.4 ตารางมิติ MATERIAL INFO (ต่อ)

Vendor	Name
10004521	SM
10004555	AVT
10004692	KST
10007522	STC

รูปที่ 4.5 ตารางมิติ VENDOR

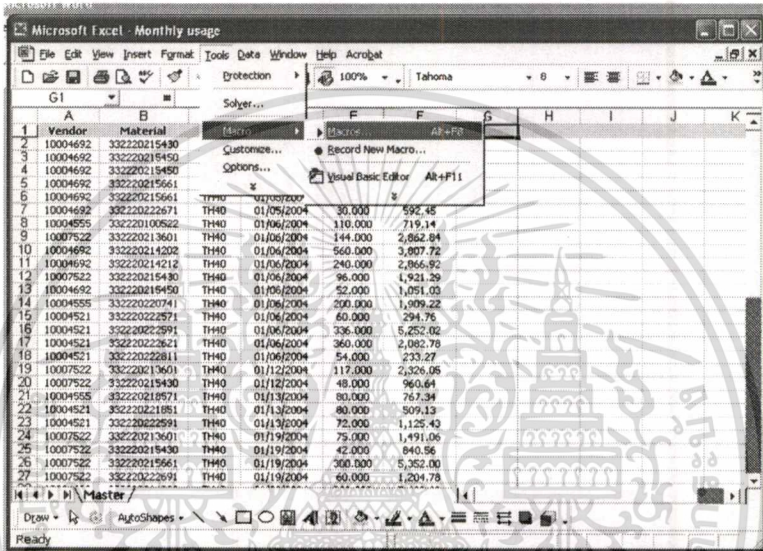
Plant	Name
TH40	PST

รูปที่ 4.6 ตารางมิติ PLANTS

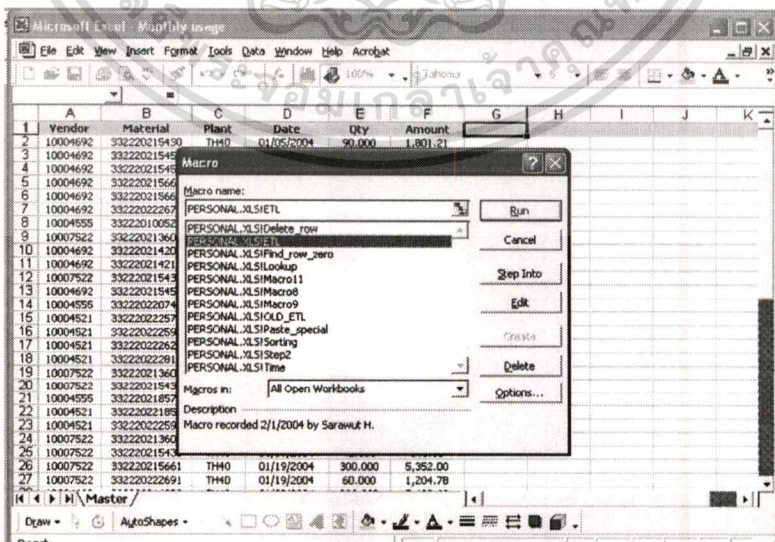
4.4 การทำข้อมูลสรุป

เมื่อสามารถสร้างตารางมิติขึ้นได้แล้ว ส่วนต่อมาก็คือการสร้างตารางข้อเท็จจริงก่อนการโหลดเข้าสู่ฐานข้อมูล จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่าลักษณะโครงสร้างของข้อมูลที่โหลดมาได้จากระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการมีความใกล้เคียงกับตารางข้อเท็จจริงหลังจากมีการแปลงฟิลด์วันเวลาให้เป็นฟิลด์รหัสเวลาที่ยังขาดอยู่ แล้วจึงทำข้อมูลสรุป (Aggregation) ให้อยู่ตามระดับความละเอียดที่กำหนดไว้ ซึ่งจากความต้องการของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นความละเอียดถูกกำหนดให้หยابที่สุดที่ระดับเดือนสำหรับมิติเวลา ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติที่มีรหัสผู้ผลิตที่เหมือนกัน รหัสผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกัน รหัสโรงงานที่เหมือนกัน รหัสช่วงเวลาที่เหมือนกัน จะถูกสรุปรวมกันเป็นระเบียบเดียวกัน

เนื่องจากข้อมูลทั้งหมดอยู่ในรูปแบบของสเปรดชีตดังนั้นการใช้คำสั่งที่มีอยู่ในโปรแกรมสเปรดชีตก็เป็นการสะดวกที่จะทำ แต่เนื่องจากการทำข้อมูลสรุปจำเป็นต้องทำเป็นช่วงๆ และมีการใช้คำสั่งเดิมบ่อยๆ จึงเหมาะสมที่จะใช้โปรแกรมขนาดเล็กเรียกว่ามาโคร (Macro) ที่มีความสามารถพื้นฐานของโปรแกรมสเปรดชีต โดยโปรแกรมมาโครนี้จะถูกพัฒนาแก้ไข ต่อเติมด้วยภาษา Visual Basic ซึ่งขั้นตอนการทำงานสรุปข้อมูลมีขั้นตอนต่างๆแสดงได้ดังรูปที่ 4.7

รูปที่ 4.7 การรันมาโครกับไฟล์ข้อมูลหรือการแปลง

รูปที่ 4.8 เลือกมาโครที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	A	B	C	D	E	F	G
1	Vendor	Material	Plant	Time	Qty	Amount	Volume
2	10004692	332220215430	TH40	200411	348	6964.67	105096
3	10004692	332220215450	TH40	200411	178	3597.77	54290
4	10004692	332220215661	TH40	200411	128	2283.52	26496
5	10004692	332220222671	TH40	200411	30	592.45	8940
6	10004555	332220100522	TH40	200411	110	719.14	7458
7	10007522	332220213601	TH40	200411	438	8707.79	131400
8	10004692	332220214302	TH40	200411	2000	13599	600000
9	10004692	332220214212	TH40	200411	640	7645.12	192000
10	10007522	332220215430	TH40	200411	186	3722.49	56172
11	10004555	332220220741	TH40	200411	300	2863.83	33000
12	10004521	332220222571	TH40	200411	90	442.14	7920
13	10004521	332220222591	TH40	200411	606	9472.39	169680
14	10004521	332220222621	TH40	200411	1200	6942.6	360000
15	10004521	332220222811	TH40	200411	54	233.27	3024
16	10004555	332220218571	TH40	200411	80	767.34	8480
17	10004521	332220221851	TH40	200411	170	1081.9	51000
18	10007522	332220215661	TH40	200411	526	9383.84	108862
19	10007522	332220222591	TH40	200411	210	4216.72	63630
20	10004555	332220217541	TH40	200411	100	768.36	30000
21	10004555	332220220061	TH40	200411	2010	16443.2	603000
22	10004555	332220220071	TH40	200411	900	6932.4	150000
23	10004555	33222021261	TH40	200411	600	3297.72	34200
24	10004692	332220222161	TH40	200411	30	223.41	3420
25	10004521	332220222581	TH40	200411	150	3374.63	60450
26	10007522	332220222671	TH40	200411	45	888.67	13410
27							
28							
29							
30							
31							
32							

รูปที่ 4.9 ผลลัพธ์ของการรันมาโคร

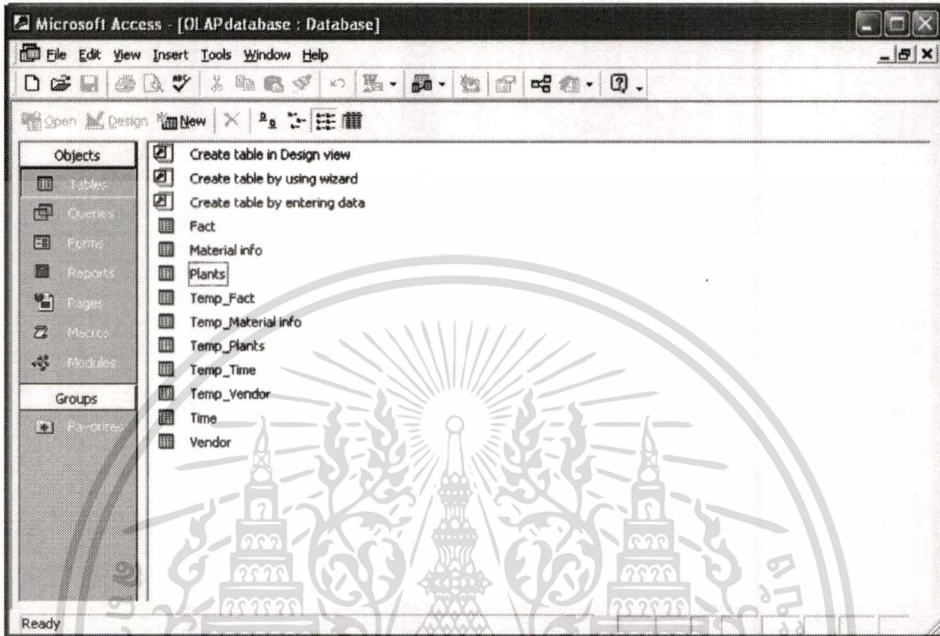
เมื่อทำการรันมาโครเรียบร้อยแล้วก็จะเห็นว่าข้อมูลที่ได้จะอยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำเข้าไปยังฐานข้อมูล เนื่องจากโปรแกรมมาโครที่สร้างขึ้นทำหน้าที่สรุประเบียบที่มีรหัสผู้ผลิตที่เหมือนกัน รหัสผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกัน รหัสโรงงานที่เหมือนกัน รหัสช่วงเวลาเหมือนกัน อีกทั้งมาโครยังจะสร้างข้อมูล VOLUME เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

ฐานข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์นี้จะใช้โปรแกรม Microsoft Access เป็นฐานข้อมูล เนื่องจากจะสามารถทำงานร่วมกับโปรแกรมสเปรดชีตที่เป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นได้ ซึ่งขั้นตอนในการเตรียมฐานข้อมูลจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

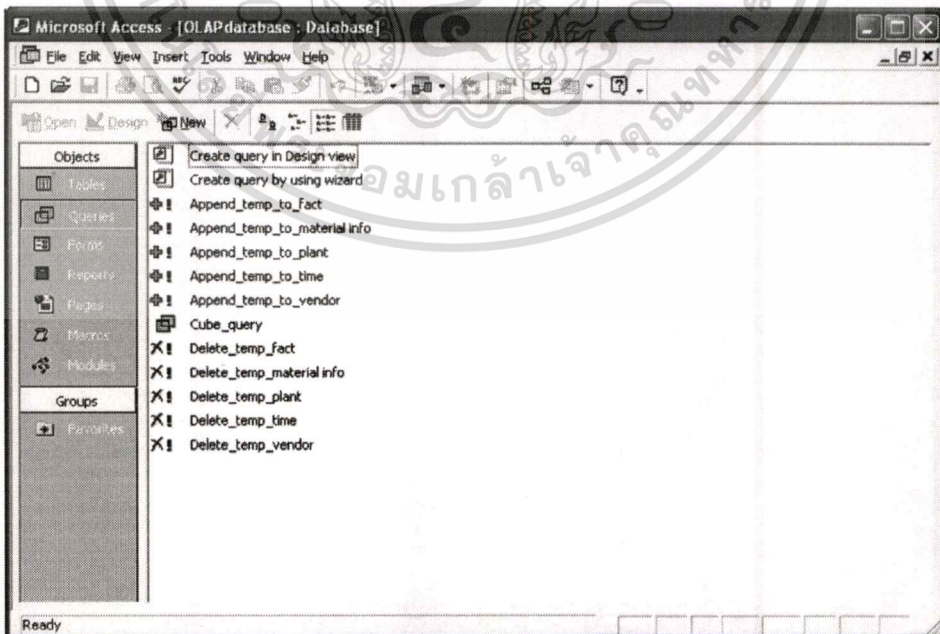
4.5 การสร้างฐานข้อมูลตามดาต้าโมเดล

หากทำการพิจารณาลักษณะของการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ตารางข้อเท็จจริงจะเป็นตารางที่ได้รับการอัปเดตบ่อยครั้งมากที่สุด และตารางมิติอื่นๆ เช่น ตาราง MATERIAL INFO ต้องได้รับการอัปเดตเมื่อมีการซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ซึ่งการอัปเดตข้อมูลนั้นต้องไม่มีผลกระทบต่อข้อมูลเดิมที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ดังนั้นฐานข้อมูลที่จะพัฒนาใน Microsoft Access นั้นจะประกอบด้วยตารางข้อเท็จจริง และตารางมิติ 2 ชุด โดยตารางชุดแรกจะทำหน้าที่เป็นที่เก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจริง และตารางอีกชุดหนึ่งจะทำหน้าที่เป็นตารางชั่วคราวในการโหลดข้อมูลจากไฟล์สเปรดชีตเข้ามาสู่ฐานข้อมูลก่อนทำการ Append ข้อมูลที่ล่าสุดเข้าสู่ตารางทุกตาราง ซึ่งขั้นตอนในการโหลดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลจากสเปรดชีต และการโหลดข้อมูลจากตารางชั่วคราวไปสู่ตารางที่เก็บข้อมูลจริงที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นการใช้คิวรีและควบคุมการทำงานด้วยการใช้งานมาโคร

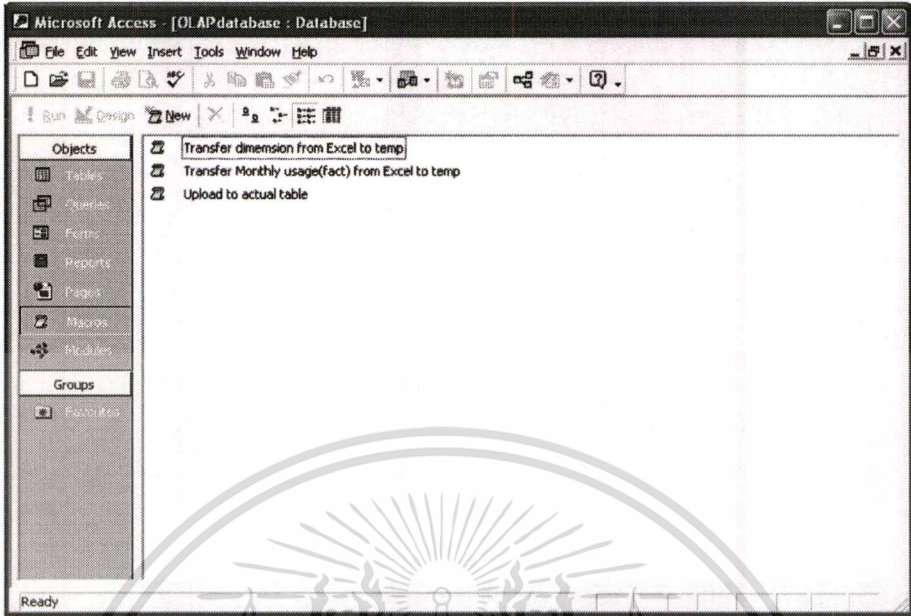

รูปที่ 4.10 ตารางทั้งหมดของดาต้าโมเดล

รูปที่ 4.11 คิวรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.12 มาโครที่ใช้ควบคุมคิวรีทั้งหมด

เมื่อทำการรันมาโครทั้งหมดข้อมูลก็จะถูกเก็บอยู่ในฐานข้อมูลทั้งหมดและพร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์โดยเครื่องมือในการวิเคราะห์ประเภท OLAP

Vendor	Material	Plant	Time	Qty	Amount	Volume
10004555	332220100672	TH40	200312	720	7,510.00	216,000
10004521	332220221571	TH40	200312	30	923.00	12,210
10004692	332220222161	TH40	200312	120	1,009.00	13,680
10004555	332220209950	TH40	200312	72	2,945.00	29,016
10004555	332220215081	TH40	200312	30	137.00	1,500
10004555	332220217281	TH40	200312	20	91.00	1,300
10004555	332220214591	TH40	200312	10	46.00	500
10004692	332220222441	TH40	200312	30	228.00	3,090
10004521	332220222961	TH40	200312	45	444.00	4,680
10004555	332220100682	TH40	200312	2100	26,985.00	630,000
10004555	332220100692	TH40	200312	300	6,528.00	90,000
10004555	332220100702	TH40	200312	90	2,471.00	27,000
10004555	332220204021	TH40	200312	170	1,691.00	9,520
10004555	332220204450	TH40	200312	66	1,869.00	18,414
10004555	332220205130	TH40	200312	150	5,522.00	60,450
10004555	332220207191	TH40	200312	40	499.00	4,160
10004555	332220207480	TH40	200312	27	759.00	7,479
10004555	332220207490	TH40	200312	261	7,398.00	72,297
10004555	332220207520	TH40	200312	30	1,012.00	8,310
10004555	332220209960	TH40	200312	15	614.00	6,045
10004555	332220211081	TH40	200312	1580	44,904.00	442,400
10004555	332220211111	TH40	200312	450	2,079.00	26,550

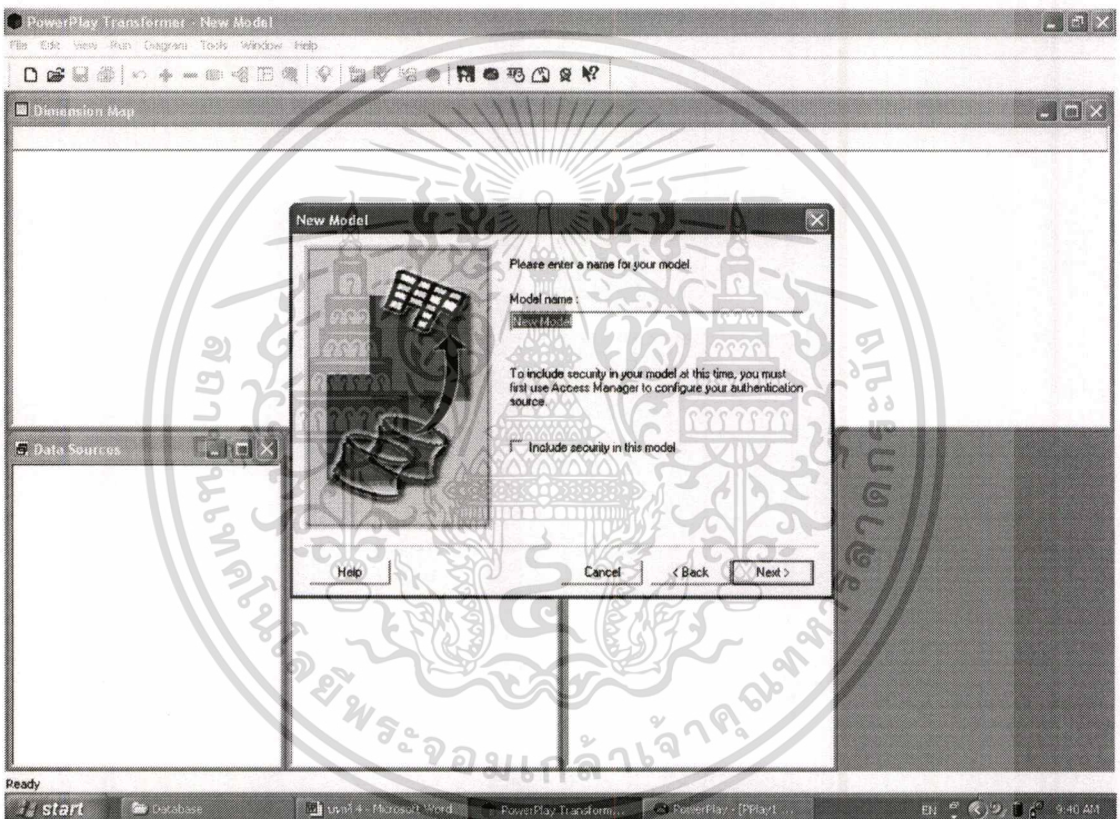
รูปที่ 4.13 ตารางข้อเท็จจริงหลังจากทำการโหลดข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 การใช้งานเครื่องมือประเภท OLAP วิเคราะห์ข้อมูล

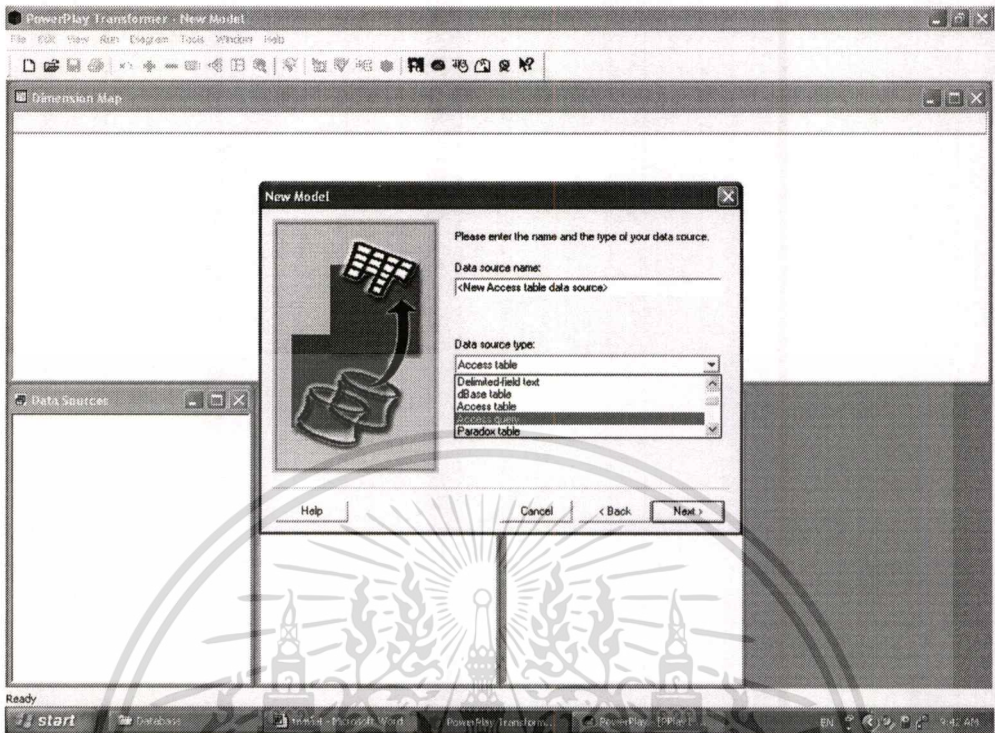
เครื่องมือประเภท OLAP ที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เตรียมไว้คือ โปรแกรม Cognos โดยส่วนการทำงานของโปรแกรมที่จะนำมาใช้งานนั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. Cognos PowerPlay Transformer คือส่วนการทำงานที่จะดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นแล้วทำการสร้างคิวบีในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มต้นจากการสร้างคิวบีใหม่จะปรากฏหน้าต่างเพื่อให้ใส่ชื่อของโมเดลใหม่

รูปที่ 4.14 การสร้างโมเดลใหม่ใน Cognos PowerPlay Transformer

เมื่อใส่ชื่อของโมเดลที่ต้องการสร้างขึ้นแล้ว โปรแกรมจะแสดงรายการประเภทของฐานข้อมูลที่ได้เตรียมไว้ โดยฐานข้อมูลของโปรแกรม Access ก็มีให้เลือก 2 แบบ คือ การเลือกตารางที่มีอยู่ในฐานข้อมูล หรือการเลือกคิวรีที่ดึงข้อมูลจากตารางต่างๆมารวมกันไว้แล้วก็ได้ ประเภทของฐานข้อมูลอื่นๆที่มีให้เลือก อาทิเช่น ตาราง dBase, Text File, Excel Database หรือ ตาราง FoxPro

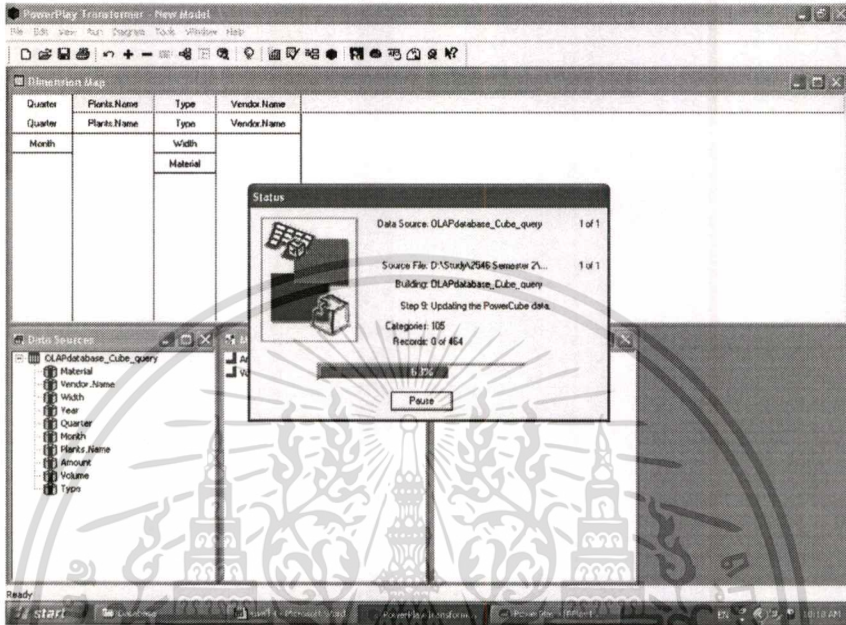
รูปที่ 4.15 การเลือกประเภทของฐานข้อมูลของ Cognos PowerPlay Transformer

เมื่อเลือกฐานข้อมูลแล้วโปรแกรมจะเสนอการรันออโตติไซน์ กล่าวคือโปรแกรมจะสร้างคิวบ์โดยเลือกค่า Measure ในตารางข้อเท็จจริง และเลือกสร้างมิติพื้นฐานให้แก่ผู้ใช้งาน โดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม โปรแกรมก็อนุญาตให้ผู้ใช้งานเพิ่มหรือลดค่า Measure ได้ภายหลัง ทั้งนี้รวมถึงการสร้างมิติอื่นๆอีกด้วย หน้าต่างที่ปรากฏแก่ผู้ใช้งานจะประกอบด้วย 4 หน้าต่างย่อยคือ

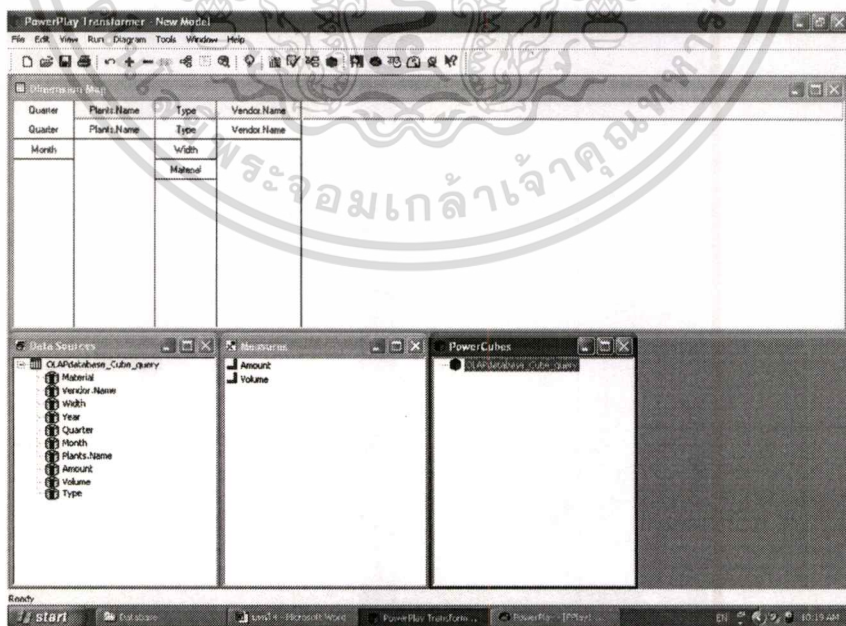
- หน้าต่าง Dimension Map หน้าต่างนี้จะเป็นการแสดงผลของมิติต่างๆที่ผู้ใช้งานเลือกที่จะสร้าง หน้า
- หน้าต่าง Data Source คือหน้าต่างที่แสดงฟิลด์ต่างๆที่จะนำมาประกอบการสร้างคิวบ์โดยจำนวนฟิลด์ที่แสดงนั้นจะเป็นไปตามจำนวนฟิลด์ในฐานข้อมูลที่เลือกมาในตอนแรก
- หน้าต่าง Measures คือหน้าต่างที่แสดงค่า Measures ที่ได้มาจากฐานข้อมูล
- หน้าต่าง PowerCubes คือหน้าต่างที่จะแสดงรายชื่อของคิวบ์ที่ถูกสร้างขึ้น

หลังจากผู้ใช้งานเลือกการแสดงผลค่า Measure และมิติตามความต้องการแล้วนั้นผู้ใช้งานจำเป็นต้องทำการสร้างคิวบ์ขึ้นเพื่อจะสามารถนำคิวบ์ที่สร้างขึ้น ไปแสดงผลในรูปแบบของ

รายงาน ตาราง หรือ กราฟ โดยใช้ความสามารถของ Cognos PowerPlay คิวบ์ที่สร้างเสร็จสมบูรณ์นั้นจะปรากฏอยู่ในหน้าต่าง PowerCubes

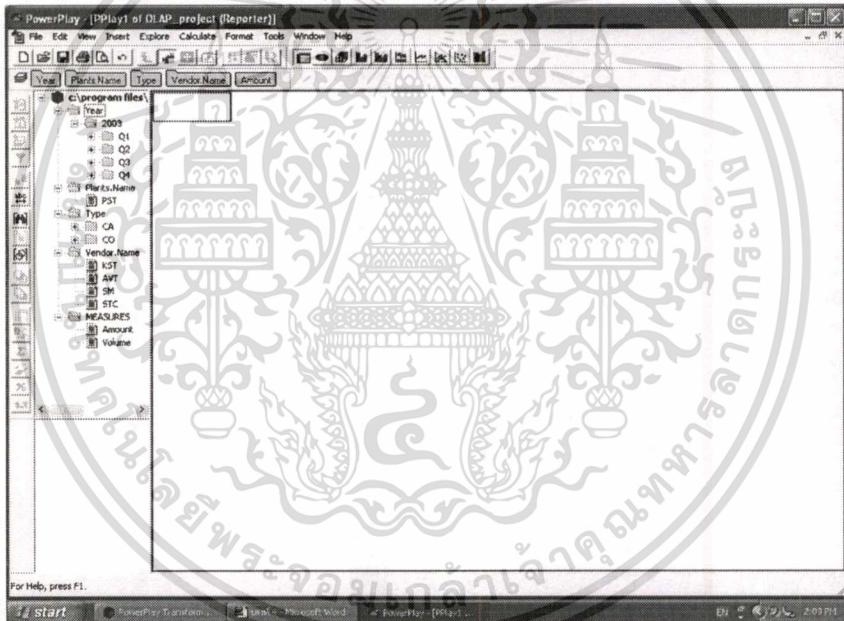
รูปที่ 4.16 การสร้างคิวบ์ใน Cognos PowerPlay Transformer

รูปที่ 4.17 คิวบ์ที่สร้างเสร็จแล้วแสดงอยู่ในหน้าต่าง Powercubes

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Cognos PowerPlay คือส่วนการสร้างรายงาน ตาราง กราฟ เพื่อแสดงข้อมูลตามความต้องการของการวิเคราะห์ข้อมูล และ โปรแกรมในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ใช้ทำงานของผู้ใช้บริการข้อมูลที่จะเลือกดูรายงานตามแบบต่าง สามารถทำการ Drilldown/Rollup ข้อมูลเพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจ
- หลังจากทำการสร้างคิวบ์แล้วนั้นทำการเรียกใช้ Cognos PowerPlay ได้จากหน้าต่างของ Cognos PowerPlay Transformer เมื่อเข้าสู่ โปรแกรม Cognos PowerPlay โปรแกรมจะทำการสร้างรายงานอย่างง่ายตามความสัมพันธ์ของข้อมูลถูกภายในคิวบ์ โดยค่ามิติและข้อเท็จจริงจะปรากฏอยู่ในหน้าต่างทางด้านซ้ายมือของหน้าจอ ผู้ใช้งานสามารถเลือกค่าฟิลด์ต่างที่ปรากฏอยู่มาสร้างเป็นมิติโดยวิธีการ Drag-and-Drop

รูปที่ 4.18 หน้าต่างของ Cognos PowerPlay

โดยแถบรูปโฟลเดอร์สีเทาที่ปรากฏด้านบนซ้ายนั้นจะใช้ในการเลือกทำ Drilldown/Rollup และการทำ Slice and Dice ข้อมูลตามความต้องการได้ สำหรับการเลือกใช้งานกราฟนั้น Cognos PowerPlay มีชนิดของกราฟหลายชนิดให้เลือกใช้งานตามความเหมาะสมของประเภทของข้อมูลและมุมมองของการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลภายในรายงานต่าง ๆ นั้นจะได้รับการอัปเดตข้อมูลเมื่อมีการอัปเดตข้อมูลที่อยู่ในคิวบ์นั้นๆ

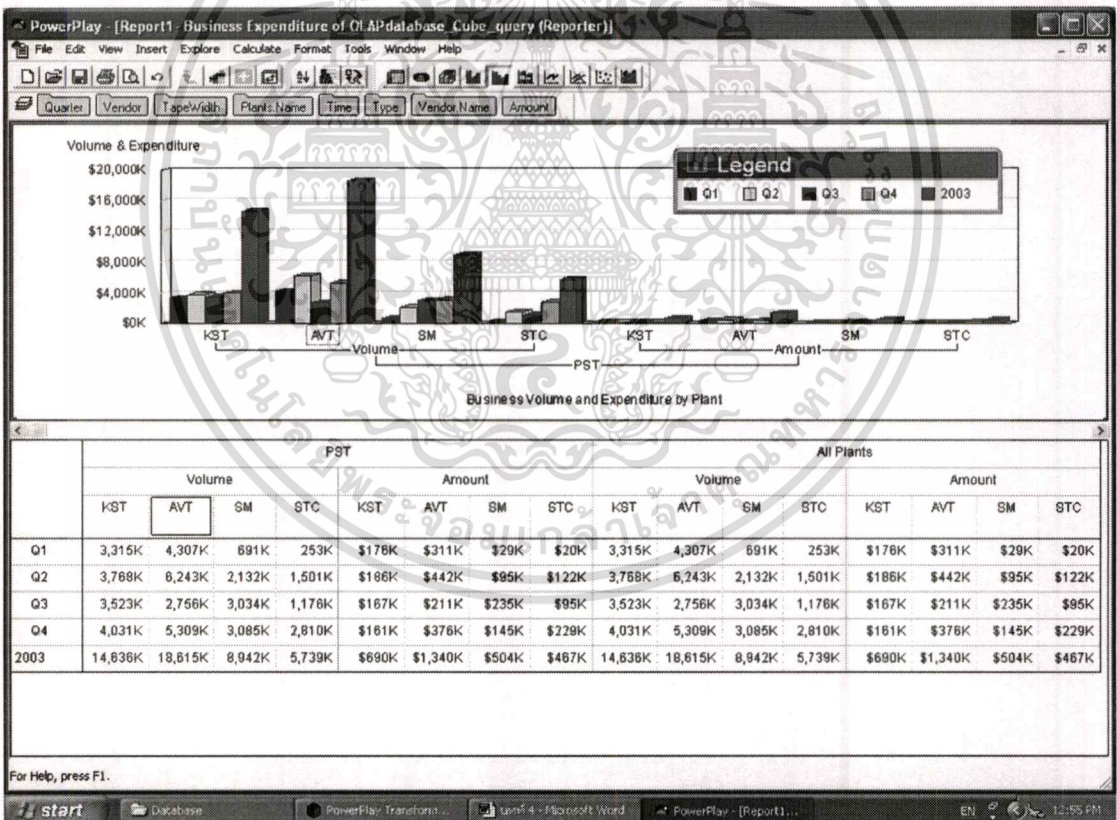
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 รายงานจากระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อ

รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามโรงงานของบริษัท

รายงานนี้เป็นรายงานเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงได้ทราบถึงความเป็นไปของการซื้อขาย และความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่แต่ละโรงงานมีกับแต่ละผู้ผลิตแต่ละราย เพราะผู้ผลิตแต่ละรายนั้นจะเป็นผู้ขายผลิตภัณฑ์ให้กับโรงงานต่างๆของบริษัทที่มีในทวีปเอเชีย โดยอำนาจการสั่งซื้อ และปริมาณในการสั่งซื้อกับผู้ผลิตรายต่างนั้นจะแตกต่างกันไปตามแต่ละโรงงาน

จากตัวอย่างรายงานนั้นจะเห็นว่าปัจจุบันมีการแสดงผลแค่โรงงานผลิตเพียงแห่งเดียวเนื่องจากมีเพียงโรงงานผลิตที่ประเทศไทยเท่านั้นที่เริ่มการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการประเภท SAP R/3 ทำให้ข้อมูลของโรงงานอื่นๆยังไม่ปรากฏอยู่ในรายงาน

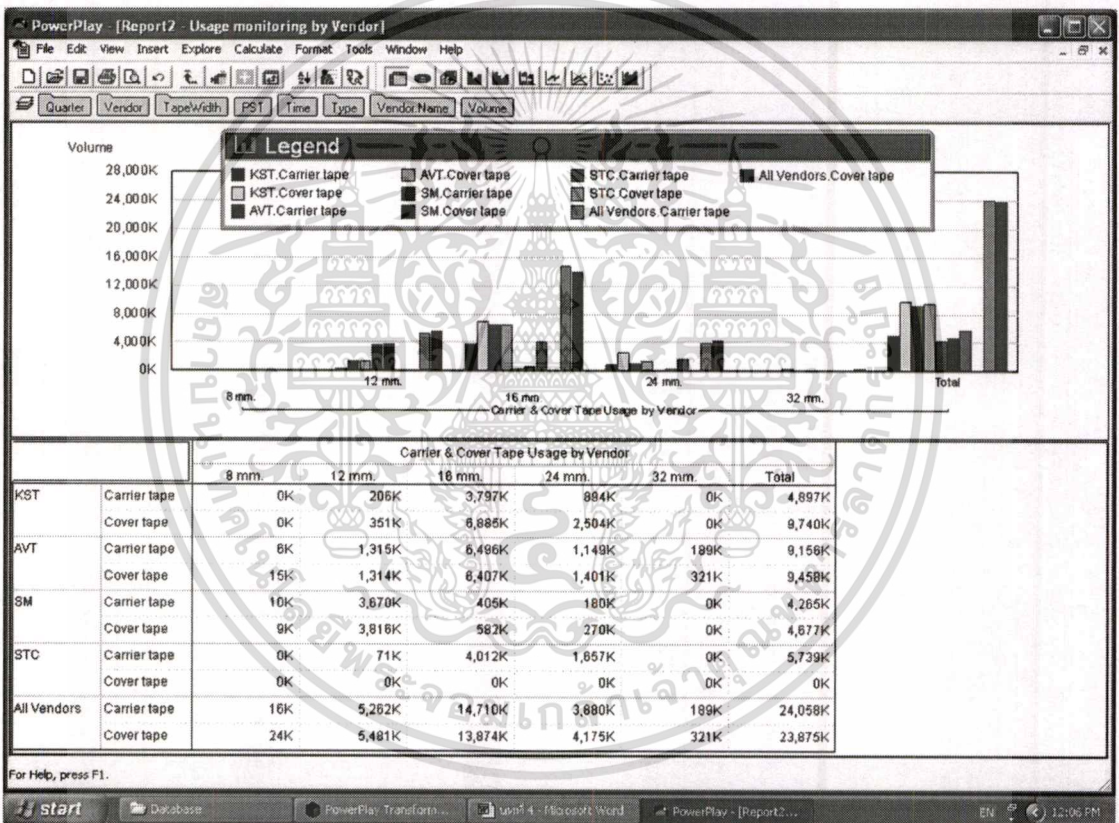

รูปที่ 4.19 รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามโรงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามผู้ผลิต

รายงานนี้เป็นรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความเป็นไปของการซื้อผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตในแต่ละราย โดยมุ่งเน้นที่จะดูข้อมูลที่มีรายละเอียดมากกว่ารายงานในส่วนแรก ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้จะแสดงให้เห็นถึงปริมาณการซื้อ โดยแยกตามประเภทของเทป และแยกตามผู้ผลิต ซึ่งผู้บริหารสามารถดูข้อมูลได้ทั้งปริมาณการซื้อ หรือจำนวนเงินในการสั่งซื้อ อีกทั้งผู้บริหารสามารถเจาะลึกรายละเอียดข้อมูลลงไปในชั้นเดือนในแต่ละผู้ผลิตได้ สำหรับผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานนี้จะกล่าวถึงในบทต่อไป

รูปที่ 4.20 รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามผู้ผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากรายงานที่ระบบแสดงผลออกมานั้นสามารถสรุปได้เป็นส่วนต่างๆ คือ รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตาม โรงงานของบริษัท

จากรายงานนี้ ผู้บริหารระดับสูงจะเห็นได้ว่าบริษัทในภาพรวมมีการซื้อขายกับผู้ผลิต AVT มากที่สุดเมื่อเทียบกับผู้ผลิตแต่ละราย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้ผลิต AVT นั้นเป็นคู่ค้าทางธุรกิจที่สำคัญต่อบริษัท โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ก็ต้องได้รับการส่งต่อไปยังผู้บริหารระดับสูงในแต่ละโรงงาน เพื่อให้ผู้บริหารได้วางแผนการจัดซื้อ การทำงานร่วมกับผู้ผลิตแต่ละราย ได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลส่วนอื่นๆ ที่ควรน่าสนใจคือปริมาณเงินที่บริษัททำการใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทเทปมีมูลค่าสูงถึงปีละ 3 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งข้อมูลนี้สามารถให้ผู้บริหารมองเห็นถึงแนวทางในการจัดเตรียมงบประมาณในการจัดซื้อ ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยจะมองเห็นว่าปริมาณเงินจะสูงในช่วงไตรมาสแรก และ ตกลงในไตรมาสที่ 2 แล้วปรับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆจนสูงสุดในไตรมาสที่ 4

รายงานปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape แบ่งตามผู้ผลิต

รายงานนี้สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางธุรกิจได้หลายแง่มุมซึ่งอาจแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นเรื่องๆ ได้ดังนี้

1. ปริมาณการซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape

จากรายงานนี้แสดงให้เห็นว่าปริมาณการใช้งานของ Carrier Tape และ Cover Tape ที่ความกว้าง 16 มม. มีปริมาณการใช้งานมากที่สุดและที่ความกว้าง 12 มม. 24 มม. 32 มม. และ 8 มม. มีปริมาณการใช้งานลดหลั่นกันมาตามลำดับ และปริมาณที่สั่งซื้อนั้นจะตกเป็นของผู้ผลิต AVT, STC, KST, และ SM โดยเรียงปริมาณการสั่งซื้อจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด ข้อมูลตรงจุดนี้จะเป็นตัวช่วยให้ฝ่ายจัดซื้อสามารถกำหนดแนวทางในการต่อรองราคาให้ตรงกับลักษณะของการใช้งานให้ได้มากที่สุด กล่าวคือการต่อรองราคาควรเริ่มที่ Carrier Tape ความกว้าง 16 มม. และผู้ผลิต AVT เป็นรายแรก

2. ความสัมพันธ์ของปริมาณการสั่งซื้อ Carrier Tape และ Cover Tape

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากการใช้งาน Carrier Tape และ Cover Tape เป็นการใช้งานที่ควบคู่กันไป ดังนั้นในทางอุดมคติผลต่างของปริมาณการใช้งานผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 อย่างควรจะเป็นศูนย์ แต่ในทางปฏิบัติการสูญเสียจากการปรับตั้งเครื่องจักรก่อนการทำงาน หรือข้อบกพร่องที่พบในตัวผลิตภัณฑ์เองก็เป็นตัวแปรที่ทำให้ปริมาณการสั่งซื้อของผลิตภัณฑ์ทั้งสองมีความแตกต่างกันไป เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานแล้ว ในภาพรวมจะเห็นว่าปริมาณการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ Carrier Tape มีปริมาณที่น้อยกว่า Cover Tape ในทุกๆ ความกว้างยกเว้นแต่เฉพาะความกว้าง 16 มม. เท่านั้น ซึ่งฝ่ายจัดซื้อมีความจำเป็นต้องนำข้อมูลดังกล่าวแจ้งกลับไปสู่ฝ่ายผลิตเพื่อค้นหาสาเหตุของการสั่งซื้อที่มากเกินไปซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่จะทำให้บริษัทต้องสูญเสียเงินมากเกินไป เพราะราคาของ Carrier Tape นั้นมีราคาสูงกว่า Cover Tape หลายเท่าตัว อีกทั้งยังเป็นการทราบข้อมูลที่มีประโยชน์หากสาเหตุของการสั่งซื้อที่มากเกินไปเกิดจากข้อบกพร่องที่พบในตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะทำให้สามารถแจ้งกลับสู่ผู้ผลิตได้ทันเวลา

5.2 สรุปผลโครงการ

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนี้จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำงานขององค์กรเพื่อมุ่งเน้นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการทำงานลักษณะดังกล่าวนี้คือ ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ หรือ ระบบสารสนเทศการประมวลผลทรานแซกชันแบบออนไลน์ (Online Transaction Processing, OLTP) ระบบสารสนเทศดังกล่าวนี้จะเก็บข้อมูลกิจกรรมการทำธุรกิจของบริษัทไว้อย่างละเอียดและโดยส่วนใหญ่การใช้งานของระบบสารสนเทศดังกล่าวก็มักจะเป็นการใช้งานร่วมกันของหลายฝ่ายในบริษัท ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเงิน ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายคลัง จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อมูลที่มีค่าขององค์กรก็ถูกจัดเก็บอยู่ในระบบดังกล่าวเช่นเดียวกัน

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าข้อมูลที่เก็บอยู่ในระบบสารสนเทศที่มีอยู่เป็นข้อมูลที่มีค่า หากมีการจัดเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม องค์กรก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กร ด้วยสาเหตุนี้เองการคลังข้อมูลจึงเป็นทางเลือกใหม่ในการบริหารและจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่เดิมในระบบสารสนเทศการประมวลผลทรานแซกชันแบบออนไลน์ให้มาอยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้งานต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเลือกนำข้อมูลมาใช้งานนั้นก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละแผนกหรือฝ่ายว่าต้องการนำข้อมูลใดมาใช้งาน เช่นเดียวกับการเลือกนำข้อมูลมาพัฒนาคลังข้อมูลที่สนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อในโครงการศึกษากรณีพิเศษนี้ เนื่องจากในปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจมีสูงขึ้น องค์กรที่เป็นลักษณะของโรงงานผลิตก็มุ่งเน้นใน

การลดต้นทุนเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ ซึ่งการลดต้นทุนนั้นก็จะมีกรอบคลุมไปในขั้นตอนกระบวนการผลิต ประสิทธิภาพของเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต วิธีการทำงาน และ ราคาของวัตถุดิบ

หากพิจารณาแล้ว ราคาของวัตถุดิบนั้นจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดราคาขายสินค้าขององค์กร ด้วยเหตุนี้เองผู้บริหารของหลายองค์กรในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับแผนกจัดซื้อและฝ่ายกิจกรรมต่างๆที่จะสนับสนุนงานทางด้านจัดซื้อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นกิจกรรมของแผนกจัดซื้อจึงต้องอาศัยข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ที่มีอยู่ในองค์กรมาประกอบกับหลักการทางด้านการจัดซื้อเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สูงที่สุดเพื่อที่จะทำให้องค์กรได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนี้มากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการทำงานที่ได้กล่าวมาแล้วในบทต้นๆ อาจพูดได้ว่าการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้คลังข้อมูลสำหรับแผนกจัดซื้อนั้นจะเป็นการเปิดมุมมองใหม่ๆ ให้แก่พนักงานในฝ่ายอื่นๆขององค์กร ให้มีความต้องการที่จะนำเอาข้อมูลที่มีอยู่มาพัฒนาการทำงานในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และการพัฒนาในครั้งนี้ก็อาจเป็นตัวอย่างแบบง่ายๆที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคคลังข้อมูลมีขั้นตอนและการทำงานอย่างไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับแผนกจัดซื้อที่ถูกพัฒนาขึ้นในครั้งนี้ก็อาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้กว้างมากขึ้นกว่าเดิม และลดขั้นตอนของระบบบางอย่างให้น้อยกว่าเดิมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ เนื่องจากปัจจุบันระบบครอบคลุมเพียงการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ประเภท Carrier Tape และ Cover Tape ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีการจัดซื้อเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

บรรณานุกรม

กิตติพงษ์ กลมกล่อม และกิตติ ภัคดีวิวัฒนะกุล. 2546. การออกแบบและพัฒนาลังข้อมูล (Data Warehouse). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.

Corey, Abbey. et al. 2003. **Data Marts and Star Schema Design**. [Online]. Available:

<http://www.dataspace.com/PDFS/CH07.pdf>

Inmon, William.H. 2002. **Building the Data Warehouse**. New York: John Wiley&Sons.

Pavliashvili, Baya. 2004. **Steps Involved in Building a Data Warehouse**. [Online]. Available:

http://www.informit.com/isapi/product_id~{CBB5737B-051D-4B89-AA3B-B181AE FF81CF}/content/index.asp

Utlely, Craig. 2003. **Designing the Star Schema Database**. [Online]. Available:

<http://www.ciobriefings.com/whitepapers/StarSchema.asp>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสรารุช หาญบรรเจิด
วันเดือนปีเกิด	29 มกราคม 2519
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต(วท.บ.วิศวกรรมไฟฟ้า) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ สิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประวัติการทำงาน	ปี 2541-2544 วิศวกรฝ่ายดีไซน์อุปกรณ์ระบายความร้อนซีพียู (Heatsink) บริษัท ฟุจิคุระ (ประเทศไทย) จำกัด ปี 2544-ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่จัดซื้ออาวุโส บริษัท ฟิลิปส์ เซมิคอนดักเตอร์(ไทยแลนด์) จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้